

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 3. IV aastakäik

1. veebruaril 1929.

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:

Aastas . . .	kr. 2.50
Poolaastas . . .	" 1.50
Välismaale . . .	" 5.00
Poolaastas . . .	" 3.00

Toimetus:

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Lai t. 45
Kõnetraat 17-77, toimetaja kodus 1-35
Toimetaja kõnetunnid: igal äripäeval 12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

1/1 lhk. . .	kr. 40.00
1/2 " . . .	" 22.00
1/4 " . . .	" 12.00
Kaanekülgedel—kokkuleppel	

SISU: Tulumaks meil ja naaberriikides. Mele väliskaubandus 1928. a. võrreldes eelmiste aastatega ja järeldused. Õhtöö keeld leiva- ja pagaritööstustes. Mis tuleb mõista tulumaksuseaduse § 60. tähendatud „läinud vile maksuaasta“ all? Lapsed — tuleviku kilendid. Rahvusvahelise suurkapitali kavatsused Soomes. Veel paar sõna äri- raamatute kohta. Mõnesuuste keemiaainete ja preparaaside sisseveost. Eesti-Kreeka kaubavahetus aastatel 1926.—1928. Mõned äärmise aksloomid. Kaubandus tööstuskoja teateid. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Tolliteateid. Turgude ülevaade. Väla- börsid. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedel.

Tulumaks meil ja naaberriikides.

R. Berendsen.

Vaevalt küll on ükski teine maks laialistes hulkades nii palju nurinat tekitanud kui just tulumaks, olgugi et see maks teoreetiliselt üks õiglasematest maksudest peaks olema. Juba esiteks teeb maksukohuslaste tulude kindlakstegemine suuri raskusi. Kui näiteks ametnikkude ja kindlapalgaliste tööliste tulude selgitamine on lihtne, siis muutub see juba keerulise- maks ja raskemaks seal, kus tegemist on maa- ja kapitalituludega. Koguni raske on aga äri- ettevõtete tõelisi tulusid selgitada, eriti veel neis ettevõtetes, kus puudub korralik raamatupidamine. Maksukomiteed määravad tulude sum- mad sagedasti huupi kindlaks, ja maksukohus- lased, kes leiavad, et neile ülekohtu on tehtud, ei ole sarnastel juhtumistel nurisemisega kidsid.

Teiseks pakuvad nurisemiseks põhjust liialt kõrged tulumaksu normid, mis meil on maksvusel. Kui 31. mai 1922. a. tu- lumaksu seaduse järele tulumaksu normid 1½ protsendist algasid, muudeti see seadus 16. det- sembril 1924. a., kusjuures tulumaksu algnor- miks võeti 5 protsenti. Tõsi küll, sealjuures kõr- gendati elatismiinimumi, mis kehvematele pere- kondadele teatava kergenduse andis, kuid üldi- selt tõusid tulumaksu normid aga õige tundu- valt.

Sellest mõned näited:

1922. a. tulumaksusea- duse järele oli tulumaks	1924. a. tulumaksusea- duse järele on tulumaks
1.010 kr. pealt 23 kr.	1.010 kr. pealt 50,5 kr.
1.210 " " 32 "	1.210 " " 62,5 "
1.510 " " 45,5 "	1.510 " " 80,5 "
2.100 " " 78,5 "	2.100 " " 119 "
3.000 " " 128 "	3.000 " " 190 "
10.000 " " 968 "	10.000 " " 1.240 "

Sellest on näha, et 1924 a. tulumaksu- seaduse muutmise väga tunduvalt maksunorme tõstis, mille all maksukohuslased raskesti kan- natasid. Eriti aga kaupmehed ja töösturid, kes peale tulumaksu veel samade sissetulekute pealt ärimaksu peavad maksma ja seega kahekordse maksukoorma all agavad.

Läinud aasta sügisel vilksatas ajalehtedest läbi teade, et valitsusel olevat kavatsus tulu- maksu norme alandada. Paljud hingasid juba kergemalt lootuses, et lähemal ajal maksukoo- rem alaneb ja aja- ning oludekohaselt õiglasemaks muutub. Oli kuulda, et isegi vastav sea- guseelnõu riigikogule olevat esitatud. Kahjuks oli see rõõm varajane. Praegune sotsialistlik rahaminister, kes, olgu möödaminnes öeldud, riigikogu liikmena sagedasti küll kehvemate kih-

tide maksukoorma alandamist on nõudnud, võttis aga nüüd, kus tal maksustamise alal otsustav sõna öelda, seaduseelnõu, mis tulumaksu alandada kavatses, riigikogust tagasi. Millal see seadus päevavalgust näeb või mis kujul teda pannakse maksma, selle kohta on praegu raske midagi ennustada.

Kui võrrelda meie tulumaksu norme meie naaberriikide omadega, siis näeme, et need normid meil on kõrgemad kui teistes rajariikides.

Leedu ei ole üldse tulumaksu, nii et Leedu kodanikud sellest maksukoormatusest on täiesti vabad.

Soomes ei ole jälle ärimaksu ja ärimehi maksustatakse seal tulumaksu alusel. Kuid hoolimata sellest on tulumaks seal siiski kergem kui meil Eestis. Selle tõenduseks olgu väike võrdlustabel:

S o o m e s		E e s t i s	
Tulusumma	Maksusumäär	Tulusumma	Maksusumäär
Smk. 90.000.—	Ekr. 8.487.—	Smk. 90.000.—	Ekr. 970.—
" 135.000.—	" 12.730,50	" 135.000.—	" 1.834.—
" 360.000.—	" 33.948.—	" 360.000.—	" 8.066.—
	Smk. 5.400.—		Smk. 10.243.—
	" 10.800.—		" 19.306.—
	" 50.400.—		" 85.174.—
	Ekr. 509,22		Ekr. 102,43
	" 1.018,44		" 193,06
	" 4.752,72		" 851,74

Märkus: Kursid on arvatud 100 Smk. = Ekr. 9,43.

Poolas algavad tulumaksu normid 2%-st peale. 4300-krooniline tulu maksustatakse Poolas 227,90 krooniga — Eestis aga 326 krooniga; 10.000 krooni pealt tuleb Poolas 856,50 kr. tulumaksu maksa, Eestis aga 1240 krooni. Juba nendest näidetest selgub, et tulumaks ka Poolas on märksa odavam kui meil Eestis.

Lätis on praegu tulumaksu alandamise küsimus päevakorral. Tulumaksust vabad on tulud kuni 2000 latini (1.550 krooni);*) tulumaksu algnorm on 42,27 kr. Tulumaksu seaduse muutmise kavatsetakse aga maksu algnorm alandada 7,25 krooni peale. Kui võrrelda nüüd neid norme Eesti omadega, siis näeme, et Eestis tuleb 1.500-kroonilise tulu pealt tervelt 80 krooni ära maksa, seega ümmarguselt pool rohkem kui Lätis. Ja kui maksu alandamine, mis seal praegu päevakorral, veel läbi läheb, siis on Läti kodanikkude seisukord tulumaksu suhtes meie omast palju parem.

Kõik need võrdlused näitavad, et täiesti õigustatud on meie kodanikkude nõudmised tulumaksu normide alandamiseks. Meil kõigil on küll teada, millises seisukorras meie riigikassa on, aga samuti on meil teada ka kodanikkude maksuvõime ja üldine majanduslik seisukord. Koormatuse rohkem peale panna kui seda kodanikud kanda suudavad pole riiklikust seisukohast otstarbekohane ega tark. Meil tuleb kulude kokkutõmbamisele asuda, tuleb tõkkoid teha seadustele ja uuendustele, mis ähvardavad maksukoormatust tõsta ja ei võimalda praeguseid maksukoormatuse kergendada. Riigikogu peaks selle peale tõsiselt mõtlema, samuti ka need valijad, kes lähemal ajal valimiskastide juure astuvad uue riigikogu valimiseks.

*) Eesti konsulaadi andmed.

Meie väliskaubandus 1928. a. võrreldes eelmiste aastatega ja järeldused.

Ins. E. Masik.

Hiljuti riigi statistika keskbüroo poolt avaldatud andmed 1928. a. väliskaubanduse kohta laevad heita pilku meie majanduslikule arenemisele vaadatult läbi väliskaubanduse prismi.

Üldkokkuvõttes näeme kolmel viimasel aastal järgmist pilti:

aasta	kaupu vahetatud:					
	raskuse järele			hinna järele		
	sisse	välja	kokku	sisse	välja	kokku
	1000 tn			milj. kr.		
1928.	469,6	496,6	591,1	1060,7	181,4	127,1
1927.	869,0	525,2	894,2	96,4	105,8	202,1
1926.	398,0	488,8	831,3	95,6	96,4	192,0

Näeme, et tööstus- ja metsasaadused on märksa rohkem kasvanud kui põllusaadused, millest ka seletatav, et viimaste üldprotsent on läinud tagasi 3% võrra. Tööstus- ja metsasaadustest näitavad eriti tõusu:

Metsa- ja puutööstusmaterjal	8,15	milj	kr.
Nahad ja nahakaubad	2,10	"	"
Paber	2,33	"	"
Tekstiil	2,15	"	"

Kokku 14,73 milj. kr.

Seega katavad need neli gruppi üldse tööstussaaduste suurenemise, misjuures eriti silma paistab metsasaaduste väljaveo suurendamine tervelt 42% võrra.

Analüüserime veel ligemalt tähtsamate väljaveoainete liikumist, milleks toome ka raskuste võrdlused:

	Tonnides			Milj. Kr.		
	1928. a.	1927. a.	1926. a.	1928. a.	1927. a.	1926. a.
Või	11.222	9.906	8.691	33,06	27,66	23,77
Kartul	38.067	35.653	10.786	3,89	2,34	0,51
Munad,						
tk. milj.	23,5	16,1	10,6	2,36	1,61	0,92
Liha ja						
lihakaup	5.032	4.224	2.077	5,14	4,71	3,03
Toornahad	716	598	397	1,93	1,32	0,90
Lina	5.629	8.794	10.397	9,14	10,37	11,71
Takud	616	1.167	1.555	0,66		
Puusaadused	—	—	—	21,52	14,09	13,30
Vineer-						
saadus.	17.573	16.132	13.157	5,55	4,98	4,42
Ajal- ja						
trükipab.	26.369	28.031	30.952	6,69	8,03	9,89
Puuv.-lõng,						
niit	1.118	1.231	872	4,65	4,50	3,68
Puuv.-riie	2.167	2.017	1.927	9,42	8,72	8,79
Purjeriie	273	511	447	0,84	1,06	0,69
Tsemendi	25.049	38.791	51.267	0,97	1,50	2,04
Tuletikud	1.531	1.832	1.808	0,79	0,95	1,12

Viimastes andmetes juhime tähelepanu järgmistele iseloomustavatele:

Põllu- ja karjasaaduste alal paistab silma või väljaveo tõus raskuse järele 11,3% (eel. aasta 14%) ja hinna järele 19%. Kuid iseloomustav on siin viimase kahe kuu kahanemine alla eelmise aasta, mis tingitud halvast põllumajanduse aastast ning oma mõju 1929. a. sisse viib, nii et vaevalt võib oodata või väljaveo tõusu. Suure sissetuleku on annud kartuli väljavedu. Kuna aga 1928. a. lõikusest vaevalt jätkub väljaveoks, tuleb arvestada siin tunduva väljaveo vähenemisega 1929. a. Liha ja lihakauba väljavedu ei ole näidanud nähtavat tõusu ning vaevalt on

ka siin oodata paremat. Kanamunade väljavedu on õige kiiresti tõusnud. Mis aga tunduvalt tagasi on läinud, on lina, ehkki hindade kallidus on siin summade vahed vähendanud. Kuna 1928. a. linalõikus oli võrdlemisi halb ning kiud kehvad, tuleb arvestada linadest saadava vahuu vähenemisega. Kokkuvõetult näeme põllusaadustes võrdlemisi tagasihoidlikku edu, misjuures väljaveo vahemalt kuni uue lõike selgumiseni 1929. a. peale pole optimistlikud.

Tööstussaaduste arenemist nägime ülalpool, misjuures pole märkida mingit silmnähtavat edu ega tagasiminekut. Puht-tööstussaadustest näitavad vineersaadused sihikindlat edu, paberi alal näitab lihtsate sortide väljavedu tagasiminekut, kuid kogu ala tõusu. Tekstiil püsib peaaegu liikumatuna. Tsemendi ja tuletikude väljavedu näitab sihikindlat tagasiminekut, mis küll ripub kartellist.

Kokkuvõetult näeme, et tähtsamaks teguriks on olnud metsamaterjalid ning kuna muude tööstussaaduste alal pole oodata suuremat tõusu, põllusaaduste väljavedu aga võib kahaneda, siis peaks tarvilise väliskaubanduse aktiivsaamiseks ka see aasta metsamaterjalide peale rõhku panema. Ka ei peaks unustama võimalikult teiste tööstussaaduste väljavedu suurendada.

Sisseveo üksikasjalisema käsituse juurele minnes tuleme tagasi esimese tabeli juure, kust võime teha mõned järeldused. Sisseveo ehmäärase kasvamise, — 35,0 milj. kr. võrra, — põhjus seisab esiteks suures toiduainete sisseveo tarviduses, mis annab tervelt 14,5 milj. kr. tõusu. Kuid ka tööstussaaduste ja toormaterjali sissevedu on kasvanud tervelt 20,5 milj. kr. võrra, nii et toiduainete vahekorral tõus ainult 3% välja teeb. Nii ei ole sugugi põhjendatud vaade, nagu oleks suurenenud sisseveo peapõhjus seisnud vaid toiduainetes. Siiski näeme, et väljaveo alal on selles grupis tõus vaid 6,2 milj. kr., andes toiduainete ja põllusaaduste väliskaubanduse alal passiviteedi tõusu tervelt 8,3 milj. võrra 5,4 milj. vastu tööstussaadustele.

Et saada pilti tähtsamatest muutustest, toome jällegi andmed üksikute ainete kohta:

	Tonnides			Milj. kr.		
	1928	1927	1926	1928	1927	1926
Teravili . .	96.269	53.240	85.859	19,06	10,57	14,80
Jahu	7.229	6.252	6.954	2,20	2,13	2,36
Hearingad .	11.163	8.047	11.857	2,96	2,14	3,32
Suhkur . . .	24.637	22.125	20.852	6,68	7,10	5,90
Tubak . . .	765	585	940	1,15	1,02	1,85
Puuvill . . .	5.386	5.495	4.646	10,99	9,02	9,13

	T o n n i d e s			Milj. kr.		
	1928	1927	1926	1928	1927	1926
Toornahad .	1.175	928	1.859	2,56	1,53	2,67
Puuvillariie	459	324	368	4,06	2,91	2,61
Villane riie	274	226	167	4,87	3,80	2,43
Raud	21.585	18.286	14.102	3,44	2,81	2,32
Kivisusi, koks	95.192	96.339	89.075	1,75	2,08	2,37
Petrooleum	14.546	14.113	13.563	1,58	1,58	1,46
Nafta	2.604	2.857	2.863	0,23	0,28	0,27
Väetisained	44.282	29.078	24.541	2,87	1,72	1,53

Toiduainete sisseveo suurenemine 15 milj. kr. koosneb peaaesjal järgmistest summadest:

Tera- ja jahv. vili	10,6 milj. kr.
Heeringad	0,8 " "
Seemned	1,0 " "
Muud toiduained	2,6 " "

Kokku 15,0 milj. kr.

Paistab silma teravilja ja saaduste ebamäärane tõus, mis on otsekohene järeldus halvast põllum. aastast. Kuid ka teiste toiduainete alal on võrdlemisi suur tõus, misjuures omajagu mõju on ka suurendatud puuvilja sisseveol.

Tööstussaaduste ja toormaterjalide alal on tähtsamaks sisseveo tõusu põhjuseks:

Toore puuvilla ja tooreste kiuainete alal tõus .	2,8 milj. kr.
Toornahkade	1,0 " "
Teised toorained	ca 1,2 " "

Toorained ca 5,0 milj. kr.

Muu osa tõusu on tingitud aga valmis- saaduste sisseveost, misjuures eriti silma paistavad:

Tekstiiltööst.-saadused, tõus	4,7 milj.
Nahasaadused	1,5 "
Metallkaubad	0,9 "
Põllutöomas. ja -riistad	1,4 "
Autod, töö- ja jõumasinaid	3,5 "
Väetisained	0,8 "
Keemiakaubad	1,0 "
Kunstkaup	0,8 "

Kokku 14,6 milj.

Nagu näeme, on mõjuvamaks põhjuseks olnud tekstiilkaupade, autode ja jõuvankrite ning nahasaaduste suurendatud sissevedu. On ju ka üldiselt teada, et meil autode poolest nähtavasti liiale on mindud, samuti kui ka tekstiilkaupade alal laod on kaunis suured. Need alad väärivad tõsist tähelepanu sisseveo piiramise suhtes, kuna tänavuse rahanappuse juures kaup sarnases ulatuses on vaevalt realiseeritav. On väga võimalik, et meil nendel kui ka mõnel teisel alal kevadist rahaturu kergendatud seisukorda ära kasutati ning samuti liig hoogsasti sisse veeti kui ka omandati, mistõttu raskusi võib näha ladude realiseerimisel ja tratete või võlgade tasumisel.

Kuna aga viletsa majandusaasta tõttu maa ostujõud märksa on vähenenud ja kuna silmas tuleb pidada võimalikku väljaveo kahanemist 1929. a., siis peab soovitama sisseveos äärmist tagasihoidlikkust, eriti muidugi valmis- saaduste ja iseäranis toredussaaduste alal, kuna kõik tähelepanu tuleks pöörda omamaa tööstuse ja põllumajanduse produktiooni tõstmisele ja ka kaubalaevastiku suurendamisele.

Sest peame 1929. a. kaubabilansi ja maksubilansi tasakaalu viima, mis ka majandusringkondade ja valitsuse üksmeelsel kaastööl võimatu ei peaks olema.

Öötöö keeld leiva- ja pagaritööstustes.

Juriidiliste normide vastolu endiste valmistusviisidega. — Uued sihtjooned ja vastav kirjandus.

Öötöö keeld, mida meie omavalitsusorganid erilise järjekindlusega katsuvad ellu viia, on loomulikult kahe eelpool nimetatud tööstusharu omannikkude keskel vinnitanud suurimat elevust, mis ka tegelikult väljendus rohkearvulistes palvetes omavalitsusasutistele sundmääruste revideerimise, mõttes, mis aga kõik ilma erandita lükati tagasi.

Valmistustehnika ja kaasaja rahva-tervis- hoidlikust seisukohast välja minnes ei saa nende kahe tööstusharu esindajate palvetele sisuliselt kuidagi vastu vaielda. Veel enam, on päevaselge, et endiste valmistusviiside abil ilma suurema ümberkohanemiseta on võimatu edasi töötada. Mitte üksi toodangu keskmine kasuprotsent ei lange, vaid ka leiva kvaliteet, maitse, seedivus alaneb

varratult. Viimane ei jäta muidugi tarvitajaskonnas täitsa õigustatud pahameelt välja kutsumata, mille eemaldamiseks käesolevatel tingimustel oli vanal meistril raske midagi ette võtta.

Kuid jäägu meile siiski see asjaolu troostiks, et mitte meil Eestis, kus välismaailma tuuled ikka hakkavad puhuma varratult suure hiline misega, vaid kogu Öhtu-Euroopa väike- ja keskleiva- ja pagaritööstus kannatab praegu samade sundmääruste mõju all, mis öötöö nimetatud tegevusaladel kõige kategoorilisemalt ära keelavad.

Ja tema elluviimisel ilmusid paratamatult esile samasugused nähted, nagu meie praegu oma kodus igal sammul võime kuulda ja näha.

Järelkult pole öötöö keelu sundmäärus mitte üksnes Eesti vabariigile omane, vaid on rahvusvaheline nähe.

„Kaubandus-tööstuskoja Teataja“ artikli kitsad raamid ei luba kahjuks süveneda nende sihtjoonte äramärkimisse, mis on Lääne tehnika ette kirjutanud öötöö keelu puhul kahele nimetatud tegevusharule.

Asjast huvitatuile soovitan allpool mõned eriajakirjad, kus üldse toidu- ja maitseainetetööstustega ligidalt seotud küsimused kõige laiemat taotlemist leiavad.

Nendele väike- ja kesktöösturitele, kelle töövõimalusi sundmäärus enam tabab, soovitan Saksa autoriteetide näpunäidete järele mõned uuedused ära proovida.

Eestkätt leiab Fr. Joachim ajakirjas „Volksnahrung“ 1927. a., et ka Saksa nüüdisaja rukkileiva halba kvaliteeti tuleb otsida sellest, et hapnemisprotsessi aeg ja tingimused pole uutes oludes mitte küllalt rahuldavad. Hapnemis-, õigemini küll käärimisprotsess allub täiesti kindlatele reeglipärasustele ja seetõttu võib teda nii või teisiti väliselt muuta. Vastavalt soovitab teine tuntud Saksa õpetlane Erinyci „Zeitschrift d. gesamten Mühlenwesens“, 1926/28 Bd. 3, lhk. 116, hapnemisprotsessi järgmiselt juhtida, mis hea tahtmise juures ka meil, muidugi teatavate kulutustega,

läbiviidav. Leivataigna hapnemisprotsess tuleb lasta toimida päevavalgel, kus kontroll ja järelevalve üldiselt on soodsam kui öösel. On hapnemine üldiselt lõpule liginemas või valmis, asetatakse tainas ööks külma ruumi. Külmas keskkonnas langeb taigna temperatuur ja ühes sellega alanevad ka käärimisega seotud protsessid, kuni lõpuks vaibuvad. Kõige soovitatavam külmutusruumi temperatuur on $+6^{\circ}$ C. Varahommikul on nüüd võimalik ilma pikema viivitusega kohe asuda vormimisele ja siit küpsetamisele. C. O. Swanson ja E. B. Workingi, ajakirjas „Cereal chemistry“ 1926. a. IV lhk. 65, tähelepanekute järele võib taigna hästi läbisõtkumine eriliste sõtkumismasinade abil väga tunduvalt käärimisprotsessi aega lühendada või kiirendada, kuid see on juba igatahes suurtööstuse valdkonda kuuluv. Mis puutub külma ja püsiva temperatuuriga ruumi soetamisesse, siis on see loomulikult talvel hõlpsasti läbiviidav, teine asi aga on suvel ja kevadel. Igatahes tuleb kunstlik külmutus jääkeldri abil ette võtta. Heal külmutusruumil on veel see väärtuslik kasu, et teda võib kasutada leivapätside kiireks jahutamiseks. I. A. Bergi järele tõstab kiire leivapätside jahutamine madala temperatuuri juures kõrgemal määral leiva üldkvaliteeti.

Mis puutub välisajakirjandusesse, siis on seda laialt kasutada. Ainult üks suur viga ja halbuse on nendega paratamatult kaasas: esiteks on nad meie oludes kallid, maksavad oma 45—50 krooni kuus, teiseks nõuab nende käsitlemine ja nendest arusaamine võrdlemisi kõrget keelelist ja üldhariduslikku arenemist.

Populaarsemaid oleks: „Volksnahrung“, „Zeitschrift d. gesamten Mühlenwesens“, „Deutsche Nahrungsmittel Rundschau“, „Zeitschrift Unters. Lebensmittel“.

Ingliskeelsed: „Baking technology“ ja „Cereal chemistry“.

Tellida võib vabariigi postkontorite kaudu, kus nimekirjad olemas, või saada kohe Tallinna peapostkontori kaudu.

A. K.

Mis tuleb mõista tulumaksuseaduse § 60 tähendatud „läinud viie maksuaasta“ all?

„Kaubandus-tööstuskoja Teataja“ 24. nr. 1927. a. ilmus K.-t.-koja nõumiku hr. R. Berendseni sulest kirjutis „Kas tulumaksuseadus lubab viie aasta möödumisel lisandlikult tulumaksu määrata“. Kirjutise autor jõudis otsu-

sele, et tulumaksuseadus maksukomiteedele sarnast õigust ei anna. Teisele seisukohale asus aga tulumaksu peakomitee. Nüüd on riigikohtu administratiivosakond seda küsimust arutanud ja oma toimingus nr. 482-n — 1928. a. jõudnud sa-

male otsusele, nagu see omal ajal meie ajakirjas oli avaldatud.

Küsimuse laialdast tähtsust arvesse võttes avaldame riigikohtu otsuse selles asjas „Õiguse“ järele täieliselt.

„Tulumaksuseaduse § 60 lausub: maksukohuslased, kes maksu määramisel juhtumisi vahele on jäänud või kes on põhjuseta maksust vabastatud, või jälle vähemas suuruses on maksu alla pandud kui nõuetav, tulevad selle selgumisel maksu alla täiel määral või lisandlikult kogu vahelejäänud aja eest, kuid mitte rohkem kui läinud viie aasta maksuaasta eest. Tulumaksu peakomite on asunud seisukohale, et § 60. järele võib tulumaksu määrata viie maksuaastale järgneva kogu kuuenda kalendriaasta kestes, s. o., et näit. 1921. a. tulude pealt võib tulumaksu määrata veel 31. dets. 1927. a. Peab ütleva, et tulum.-sead. § 60 iseendast ei ole küllalt täpne ja annab aluse mitmeti mõistmiseks. Kõigepealt ei määra tulumaksuseadus kuski täpselt maksuaasta mõistet ja eriti ei ole küllalt selgesti § 60. näha, mis seal on mõistetud „läinud viie maksuaasta“ all. Tulumaksuseadusest on üldiselt selge, et maksuaasta all tuleb mõista aastat, millal selle seaduse järele tulumaksu määratakse ja millal seaduse järele määratud tulumaks kuulub tasumisele. 1921. aastal saadud tulude pealt määratakse tulumaks ja tasutakse tulumaks 1922. aastal ja seepärast tuleb ka § 60. järele 1921. aasta tulude suhtes maksuaastaks lugeda 1922. aasta. Kuid kui „maksuaasta“ all mõista aastat, millal tulumaks seaduse järele maksmisele kuulub siis ei saa § 60. ettenähtud tähtaega tagant järele maksumiseks „mitte rohkem“ kui läinud viie maksuaasta eest mõista, nii et seda maksumist võib teostada kuuendal aastal kogu kalendriaasta kestes. Tulumaksuseaduse § 49 ja 50 järele peab tulumaksu määramine normaalselt sündima hiljemalt 1. juuliks ja § 64 järele on tulumaksu tasumise normaalseiks tähtaegadeks 30. september ja 30. november. Võtame nüüd näiteks juhtumi, kus maksukohuslasel on 1921. aastast alates kuni 1927, aastani igal aastal tulud olnud ja kus maksukohuslasele on üldises korras ka tulumaksu määratud. Maksukohuslane on tasunud 1922., 1923., 1924., 1925., 1926. ja 1927.

maksuaastal seaduslikkudel tähtaegadel oma tulumaksu. 1927. aastal detsembrikuus aga selgub, et maksukohuslasel on 1921. aastast alates igal järgneval aastal olnud erituluallik, mida ta ei deklareerinud ja mida maksumisel arvesse ei ole võetud. Tulumaksuseaduse § 60 järele tuleks teda lisandlikult maksu alla panna täiel määral, kuid mitte rohkem kui läinud viie maksuaasta eest. Kas antud juhtumil 1927. a. tuleb maksukohuslase suhtes lugeda ka „läinud maksuaastaks?“ 1926. a. tulude eest oli temale juba 1927. a. tulumaks määratud ja tema oli selle tulumaksu ka juba 30. novembril lõplikult ära õiendanud ning lisandlik maksumine ise sünnib § 60 alusel. Asudes tulumaksu peakomitee seisukohale tuleks sel juhtumil § 60 põhjal lisandlikult määrata tulumaksu 1921. a. tuludega alates ja lõpetades 1926. a. tuludega, s. o. § 60 põhjal pannakse maksualune lisandlikult maksu alla kuue maksuaasta eest, § 60 alusel võib aga maksu alla panna ainult viie maksuaasta eest. Ettetoodud näitest peaks selguma, et tulumaksu peakomitee seisukohta tulumaksuseaduse § 60 tõlgitsemisel ei saa õigeks pidada. Tulumaksuseaduse § 60 tõlgitsemisel tuleb arvesse võtta tulumaksuseaduses ettenähtud maksumismaksu maksmise normaalkorda (§§ 49, 50, 64 esimene lõige) ja erikorda (§§ 59, 60 ja 64 teine lõige). Üldise normaalkorra järele langevad ühe aasta peale nii maksu määramine kui ka maksu õiendamine, ja see aasta kannab ka eelmise aasta tulude suhtes maksuaasta nime. Erikorras maksumisel ei pruugi maksu määramine ja maksu õiendamine üldse ühe aasta sisse langeda. Tähele pannes, et tulumaksu seadus määrab üldmaksustamist tähtjaks 1. juuli, ja et § 60 põhjal võib lisandlikult maksu määrata maksukohuslasele, kellele samal aastal üldmaksustamise korras juba maks on määratud, kuna sama § järele ei või maksu määrata rohkem kui viie maksuaasta eest, peab jõudma arvamisele, et § 60 alusel võib tulumaksu määrata läinud viie maksuaasta eest järgneval kuuendal maksuaastal 1. juulini. Nii sugune § 60 tõlgitsemine oleks vaba vastoludest ja seejuures langeks ka maksuaasta sisse nii maksu määramine kui ka maksu õiendamine.

(R. adm. t. nr. 482-II — 1928.)“

Lapsed — tuleviku kliendid.

Laupäev. Kauplus tungil täis rahvast. Ostjad tungivad leti ääres, igaüks katsub oma oste õiendama pääseda. Energilisemad saavad oma kauba kõigepealt, siis alles tuleb tagasihoidlikumate kord. Kõige viimati pääsevad osale lapsed.

Kaks pisikest tüdrukukest lükatakse üsna kõrvale, nad seisavad nüüd aralt nurgas tugevasti rusikasse pigistades paberitükki, millesse on mässitud raha. Ema on nad kauplusse saatnud, kuna ta ise ei saa välja minna kodunt, lapsed tea-

vad, et neid ootab tõrelemine, kui nad tänaval asjata aega viidavad. Viimati ometi neid märgatakse, nad toimetavad oma ostud ja pääsevad minema. Aga kindlasti ei ole neil tuju päris hea, lapsed ei vii kauplusest kaasa häid mälestusi. Nõnda ei peaks olema. Lastele tuleb pöörata samasugust tähelepanu kui täiskasvanuilegi, vahest suurematki veel. Nad ajavad teiste asju ja neid oodatakse. Need, kes lapse välja on saatnud, ootavad, et lapsi teenitaks sama ausasti ja kiiresti kui neid endidki.

Eriti tööliste lapsi saadetakse sagedasti poodi. Olge lastele eriliselt tähelepanelikud, olge neile lahked. Kuulake kannatlikult nende seletusi. Tehke poes käimine neile lõbuks. Muutke oma kauplus laste silmis selleks muinasmaaks, kus võib leida kogu maailma aardeid.

Õppige tundma laste nimed ja sõlmige sõprussidemed nendega. Teenige neid korralikult ja heatujuliselt, tehke neile kergeks nende asjatoimetus. Pakkide kaup hästi, et laps temaga õnnelikult koju jõuaks. Kirjutage üksikud ostud paberile ja mässige vahetusraha sellesse. Sarnased pisikesed lahused ei maksa midagi, aga nad on väga väärtuslikud lapse emale.

Teie ümbruskonna lapsed moodustavad mõne aasta pärast uue ostjaskonna. Sõbralikkuse ja arusaamisega võite nad juba vara siduda oma äri, nii et nad harjumusest peavad teie äri selleks ostukohaks, kust neil on üksnes meeldivaid mälestusi heast teenimisest ja lahkest kohtlemisest. Lastel on terav tähelepanuvõime ja erk hing, mistõttu muljed neis püsivad kaua elavina ja võimsaina.

Tarvitajainagi on lastel mitmel alal oma väga tähtis koht, näiteks toome jalanõudetööstusegi. Kui laps saab aastaseks, peab ta saama oma esimesed jalutuskingad ja õnnelik ema tuleb oma pisikesega poodi. See on tähtis hetk, niijähti emale, lapsele kui — kaupmehelegi.

Kaupmees võib nimelt registreerida uue tarvitaja ja temast endast oleneb, kas laps jääb tema tarvitajaks ka järgmistel aastatel ja aastakümnetel.

Laste teenimine nõuab erilist oskust. Peab mõistma nendega tuttavaliikul viisil juttu teha, kõnelda õnneliku emagagi, kellel on ülihea meel igast ilusast sõnast, mis tema lapse kohta öeldakse. On ema rahuldatud, siis järgnevad omakorda mitmesugused ostud; vajatakse kingi, tuhvleid, kalosse, võimlemiskingi, suusasaapaid jne. Lapsed kulutavad kohutavalt kiiresti.

Juhtub tulema poisikesi rauakauplusesse oma tarveteks naelu ostma. Võib ju nendele visata paki naelu, mõeldes: „Tehke nüüd võimalikult vähe halba nende naeltega.“ Aga lastega võib ka juttu algatada, huviga kuulata nende seletusi, juhataidagi neid natuke ning anda neile head nõu, näidata neile mõnd kena vasarat või muud tööriista, millised esemed harilikult on poiste suurimaks unistuseks. Nad tulevad kindlasti tagasi. Nad soovivad jõuluningiks vasara, väikese sae, tangid; nad vajavad ju kõike. Mõne aasta pärast on samad poisid õpipoisteks kellegi käsitöölise juures, varsti avavad nad ka oma töökojad, mis vajavad tööriistu jne., ja kindlasti ostavad nad neid sealt, kus nendega on hästi ümber käidud, sest poisid on truu rahvas. Te võite mõnegi suure tellimise saada oma endistelt pisikestelt sõpradelt.

Lapsedki on ostjad, kellel on õigus nõuda head teenimist. Selle vastu vist keegi ei vaidle. Kandke ainult hoolt selle eest, et see teenimine oleks „extra prima“, sest laps kasvab umeruttu ja samas suhtes kasvavad ka tema nõudmised. Loomupoolest on ta tundelisem täiskasvanust ja märkab pea, kui temast katsutakse mööda hiilida. Aga ta on ka tänulik, kui talle saab osaks tähelepanu täiskasvanute poolt.

„Kaup.“

Rahvusvahelise suurkapitali kavatsused Soomes.

Hiljuti ilmus Soome lehtedes teade, et Saksa tselluloositööstuse a.-s. Waldhofi esindaja kaubandus-tööstusministeeriumilt nimetatud a.-s-i osakonna legaliseerimiseks ja tselluloositehase ehitamiseks on luba palunud (Käkisalme — Keksholm). Erateel teatas Waldhofi esindaja ajalehile, et sakslastel on kavatsus luua o.-ü. 120-milj. Smk.-lise põhikapitaliga, mida hiljem kuni 360 milj. Smk.-ni tahetakse suurendada. O.-ü. ehitab Soome tselluloositehase produktiivivõimega

100.000 tonni (senine Soome tehaste toodang oli kokku — 450.000 tonni), vabriku ehitustöödega tahetakse juba tuleva aasta veebruaris alustada teha, teorainet mõtlevad sakslased N. Venemaalt osta, ettevõtet finantseerivat peale a.-s. Waldhofi veel Engl. pangakontor Helbert Wagg & Co.

Teade Waldhofi kavatsusest levis kiiresti ja viimastel päevadel pühendavad ajalehed pikad kirjutused „väliskapitali sissetungimisele“ Soome. Kirjutatakse, et „hädadoht ähvardab Soome ma-

janduslikku iseseisvust“, välismaa suurkapital tahtvat „Soome loodusvarasid üle võtta“, „Soome rahvuslikku tööstust lämmitada“ jne. Waldhofi agendid olevat Karjalas juba 100.000 ha metsa üles ostnud, jutud N. Venest tooraine toomisest olevat väljamõeldus. Mõnes artiklis kutsutakse kõiki majandusringkondi ühist väerinda looma uue väliskapitali ürituse vastu, et see oma võimu ei pääseks levitama Soome, nagu mõne aasta eest Rootsi tikutrustile see korda läks. Muuseas kriipsutatakse alla, et Soomes on 1915. aasta seaduse põhjal puuümbertöötamise o.-ü.-tele keelatud metsamaad kokku osta, uus ettevõtte on aga enne, kui ta veel tehase on üles ehitanud, juba 100.000 ha metsa tagavaraks kokku ostnud. Tähendatakse, et ei maksa loota, et Soome riik uue tehase pealt suuri makse saab. Waldhof võib raamatupidamist nii sisse seada, et kunagi kasu üle ei jää, siis ei ole ka mingit alust temalt tulumaksu nõuda. Tselluloosi võib aga Waldhof vabalt tollita Saksamaale sisse vedada, kui ainult Saksa tollivalitsusele kindlustuse annab, et vastava kvantumi paberit välja viib. Seega suurenevad ainult Saksa paberitööstuse dumping'i võimalused välisurgudel, mida Soome paberieksportöörid juba seni kõvasti tunda saanud.

Kuni viimase ajani on Soome majandus iseseisvalt ja oma jõul arenenud, väliskapitali vahest laenude näol kasutades. Oli küll katseid, kus välismaa kapital ise oma algatusel Soome äriellu püüdis tungida, nagu Rootsi tikutrust, tubakatrust, Inglise sebitrust jne. Kõik need katsed, tikutrust välja arvatud, jäid tagajärjetuks. Waldhofi kavatsuste puhul ollakse tööstusringkondades nüüd väga ärritatud, nõutakse valitsuse vaheleastumist ja kui maksivad seadused on sarnased, et nende põhjal väliskapitali pesitsemist Soome takistada ei saa, siis tuleks neid vastavalt muuta. Samal ajal ei oska aga keegi soovitada konkreetseid abinõusid, millega kapitali

rändamist ühest maast teise mõjuvalt võiks takistada. Muuseas tähendatakse, valitsus ärgu andku Saksa ja Inglise inseneridele ja töölistele, kes vabrikut tulevad ehitama, peatusluba, samuti nagu Saksa ja Inglise seadused töötajate välismaalaste sisserändamist keelavad.

Soome metsaomanikke ei kurvasta aga sugugi Waldhofi kavatsused; nad loodavad, et siis paberipuu hinnad tõusevad, mis neile muidugi mokka mööda. Ütlevad, et olevat päris kasulik, kui väliskapital tuleb Soome, kus temast nii puudust tuntakse. Nad kahtlevad aga, et Waldhofi kavatsusi tõsiselt tuleb võtta, sest see võib olla ehk ainult sakslaste demonstratsioon, millega tahetakse Soome paberitööstureid hirmutada, et nad paberipuu väljaveo tollide kõrgendamist ei nõuaks.

Metsaomanikkude väited, kes Waldhofi tehase ehitamist soovitavaks peavad, on järgmised: viimastel aastatel on paberipuid toorelt ekspordeeritud 1925., 1926. ja 1927. aastal vastavalt 1.400.600, 1.704.900 ja 1.650.500 kantmeetrit. Kui Soome ise kapitalipuuduse tõttu ei suuda tööstust nii kiiresti laiendada, nagu see oleks soovitav, siis ei ole põhjust keelata väliskapitalile Soome siirdumist tööstusettevõtte näol; metsatagavarad on Soomes veel küllaldaselt suured; uus tehas annab töölistele tööd ja riigile tulu. Praegusel ajal on harilik nähtus, et välismaalased võõrsil tööstust arendavad, näit. Rootsi tikutrust; peale selle töötavad Rootsis ja Norras, kes Soomest palju rikkamad, mitmed Inglise ja Hollandi rahameeste tööstusettevõtted. Soomel ei ole põhjust karta väliskapitali mahutamist Soome pinnal asuvasse tööstusettevõtetesse, vaid tuleb rõõmustada, et välismaalased Soome seisukorda niivõrra stabiilseks peavad, et ei karda enam siia kapitali sel kujul mahutada.

14. novembril kinnitas valitsus Waldhofi o.-ü. põhikirja.

Veel paar sõna ärraamatute kohta.

„Kaubandus-tööstuskoja Teataja“ nr. 24 — 1928. a. veergudel annab „Vana raamatupidaja“ nõu aastavahetusel ärraamatud korda seada ja soovitab äripidajale, et nad selleks otstarbeks laseksid oma raamatud mõne vilunud raamatupidaja poolt järele vaadata.

Ehkki raamatupidamine pole just minu eriala, tahan siiski omalt poolt seda soovitud toetada ja välja tulla konkreetse kavaga, lootes, et mind seepärast veel „maailmaparandajate“ kilda ei loeta.

Nagu auväärt „Vana raamatupidaja“ konstateerib, ei taha meie ärimaksukomisjonid tunnustada tõendusena ärraamatuid, sest need ei väärivat küllaldaselt usaldust või sisaldavat isegi jämedaid vigu. Sarnase pahe vastu võib leida abinõusid ja neid panna maksma seadusandlikul teel, ilma et see riigile ja äripidajale teeks lisakulusid. Pandagu nimelt maksma vannutatud revisoride instituu umbes järgmiste põhimõtete järele:

Revisorid määrab ametisse majandusminister Kaubandus-tööstuskoja ettepanekul isikute hul-

gast, kes annavad ära vastava eksami põhjalikus raamatupidamise ja kaubandusõiguse teadmises ja kes ärilises ega muus tegevuses pole endid millegagi kompromiteerinud. Ametisse astumisel annab revisor ametivande.

Revisori otsus või kinnitus äriiraamatus annab raamatule samasuguse tõendava jõu, nagu notarite kinnitused muudel dokumentidel. Peale äriiraamatute revideerimist erakokkulepete põhjal võivad revisorid olla ekspertideks kohtutes, andes oma arvamisi vaieluse all olevate raamatute ja äridokumentide üle. Samuti oleks konkursi juures kompetentne revideerimine väga kasulik.

Äridele jäetakse vabadus kas lasta oma raamatuid revideerida sarnaste revisoride poolt või mitte. Kui aga äri peaks soovima või vajama revideerimist, pöörab tema revisori poole ning maksab temale kindlaksmääratud takside järele. Kui aga raamat või üks osa temast on kord revisori poolt järele vaadatud ja kinnitatud, annab kinnitus vastavale raamatule või tema osale vastuvõetavalt tõendava jõu, mida ümber lükata võib ainult kohtulikult teel või ka järelevalve korras.

Arvan, et sarnane instituut aitaks tublisti kaasa arvepidamise tervendamiseks ja ühtlusta-

miseks meie ärides, kõrvaldaks nii mitmedki arusaamatused ja oleks tõsiseks kasuks nii soliidsetele firmadele kui ka fiskusele.

Kui vaadata, kuidas meil viimasel ajal määratakse notareid juba igasse alevisse, siis ei oleks sugugi palju nõuda, kui samasel tähtsal alal, nagu seda on äriiraamatute pidamine, samal eeskujul talitatakse.

Kriipsutan veel kord alla, et selle kava teostamine ei too lisakulusid. Kui ärid nüüd lasevad asjatundjaid oma raamatuid järele vaadata, siis võivad nad seda ka tulevikus teha, kuid juba selle paremusega, et asjatundja on riigi poolt autoriseeritud ja tema kinnitus annab raamatule seadusliku tõendusjõu.

Argu arvatagu, et siin mõne tundmatu uudisega on välja tulnud. Ei, see kord on juba teiste riikide poolt leidnud tunnustust, näiteks Skandinaavias.

—K.

Toimetuse mäрге: Meie teada oli rahaministeeriumis sellekohane seaduseelnõu väljatöötamisel juba möödunud aasta alul. Oleks huvitav teada, kus ja milles seisab takistus, et see seaduseelnõu käiku ei saa?

Mõnesuguste keemiaainete ja preparaate sisseveost.

Statistika Keskbüroo andmetest viimase nelja aasta sisseveo kohta selgub, et keemiaainete ja preparaate sissevedu on tugevasti suurenenud. Üksikutest keemiakaupadest, mida Eesti turg ikka suuremal hulgal on hakanud tarvitama, võib nimetada väävelhaput alumiiiumi. Selle sissevedu on suurenenud 419 tonnilt 1924. a. 788 tonnile 1927. a. Seebikivi veeti sisse 1924. a. 370 tonni, järgmistel aastatel ikka rohkem ja 1927. a. juba 765 tonni. Pesusooda sissevedu on samuti iga aastaga järjekindlalt suurenenud: 1924. a. oli pesusooda sissevedu 632 tonni, 1927. a. 1169 tonni. Tunduvat suurenenud on ka puhastamata väävli sissevedu — 165 tonni pealt 1924. a. 3038 tonni peale 1927. a. Alumiini toodi sisse 1924. a. ainult 15 tonni, järgnevatel aastatel ikka rohkem ja 1927. a. juba 254 tonni. Järjekindlalt suurenenud on ka tsinkvalge sissevedu: 109 tonni pealt 1924. a. 181 tonni peale 1927. a. Kloorlubja sissevedu oli 1924. a. 88 tonni, 1927. a. 319. Trükimusta sissevedu näitab viimasel kolmel aastal suurenenud: ta on kas-

vanud 14 tonni pealt 25 tonni peale, 1924. a. oli ta aga suurem: 30 tonni.

Üks suurematest kaupadest keemiakaupade rühmas on veel parkimiseekstraktid. Nende sissevedu on küll suurenenud 769 tonni pealt 998 tonni peale 1927. a., kuid vahepeal oli ta suurem ja ulatus 1926. a. ligi 1326 tonnini. Aniliinvärvide sissevedu on vähenenud: 95 tonni pealt 1924. a. 74 tonni peale 1927. a. Valmistehud arstirohtude sissevedu langes 12 tonni pealt 6 tonni peale 1926. aastal, tõusis siis 1927. a. 9 tonnini. Lõhkeainete sissevedu on kõikunud, aga ei näita kindlat suurenemise ega vähenemise suunda. Lõhkeainete ja kosmeetikakauba sissevedu seisis 1924. — 1926. a. püsivalt 6 tonni peal, 1927. a. on suurenenud 8,5 tonni peale.

Üldiselt võib öelda, et keemiaaineid ja preparaate (õlid, seep, väetisained, lakid, sahariin on siin arvestamata) on veetud sisse viimasel neljal aastal üldkokkuvõttes iga aastal ikka suuremal hulgal. Statistika Keskbüroo andme-

tes oli keemiaainete, värvide ja apteegikauba rühmas näidatud kaupade hulk 1924. a. sisseveos üldse 6594 tonni, 1925. a. 8699 tonni, 1926. a. 9039 ja 1927. a. 11.568 tonni.

Ehk küll osa neist kaupadest läheb väikese hulga viisi tarvitajatele (arstirohud, pesusooda jm.), valgub suurem osa mitmesugustele tööstusettevõtetele muude kaupade valmistamiseks või kaupade valmistamisel kasutamiseks. Seepärast

võib selle rühma kaupade sisseveo suurenemise kirjutada omamaa tööstuse elavama tegevuse arvele.

Väljaveoks on meil sellesse rühma kuuluvaid kaupu vähe. Peale mõne väiksema kauba, mille päritolu statistiliste andmete varal võimatu kindlaks teha, oleme omamaa kaupadest eksporteerinud ainult tuletikke, kaseiini ja puskarõli suuremal hulgal.

Eesti-Kreeka kaubavahetus aastatel 1926.—1928.

(Meie Kreeka peakonsuli andmed.)

Kaubitsemine Kreekaga algas 1926. aastal, mil esmakordselt mõned Kreeka kaubad otseteed päritolumaalt meie turule ilmusid. Eesti kaubad sattusid Kreeka turule aga juba hulga hiljem, 1927. aasta lõpul, pärast seda kui Eesti peakonsulaat oli avanud oma tegevuse. Läänud sügisest peale näitab Eesti kaupade mahutamise kindlat tendentsi tõusuks.

Eesti-Kreeka kaubanduslik läbikäik oli:

Jaanuar-detsember 1926	— 10.000 krooni väärtuses
Jaanuar-august 1927	— 21 300 „ „
September-dets. 1927	— 41.500 „ „
Jaanuar-august 1928	— 30.100 „ „

s. o. endise raha järgi arvates ühest miljonist kuni 33 miljonini.

Kreekast oleme sisse vedanud peamiselt tubakat ja rosinaid. Et Kreeka rosinaid tuntud oma kõrge kvaliteedi ja odava hinna poolest, siis on otsekohe päritolumaalt ostes see kaup meie turul hinnas tunduvalt langenud ja seega võimaldatud rosinate tarvitamist laiematele rahvakihtidele.

Teistest Kreeka kaupadest oleme ostnud võrtsi, loorberilehti, kaneeli, kuivatatud puuvilja, magnesiiti, elavhõbedat jne.

Kuigi meie kaubandusbilanss Kreekaga praegu ikka veel passiivne (Kreeka kaupade kasuks), on siiski märgata kindlat tendentsi selle aktiivsemaks muutumiseks. Nii on, võrreldes 1927. aastaga, Kreeka kaupade sissevedu meile kasvanud 4-kordseks, Eesti kaupade väljavedu Kreekasse aga 15-kordseks.

Kreekasse oleme seni välja vedanud peamiselt paberit ja kalevit, kuid ka paljudel teistel kaupadel on soodsaid väljaveoteid, ja on ka sellekohased läbirääkimised meie ekspordööridega käimas. Mõnel puhul on ka esimesed tellimised juba mahutatud ning mitmed saadetised teel Kreekasse, seega puududes siin toodud statistilistest andmetest. Nimetada võiks Eesti puuvil-

lakaupu, šokolaadivabrikute saaduseid, kunstsarve (laktolih), vineeri, külmutusmasinaid, võid, kartuleid.

Üldsummas on Eesti kaupu Kreekasse välja veetud:

Jaanuar-detsember 1926	(väljavedu polnud)
Jaanuar-august 1927	
September-dets. 1927	— 7.100 kr. väärt.
Jaanuar-august 1928	— 106.600 „ „

Tähtsamatest kaupadest on seni Kreekas turgu leidnud:

Eesti kaupade väljavedu Kreekasse

Kauba nimetus.	1927. a.		1928. a. (jaanuar-dets.)	
	kg.	kr.	kg.	kr.
Ajalehepaber	—	—	345.173	76.129
Pakkimisepaber	6.721	2.500	25.752	10.178
Kalev	—	—	803	11.077
Villane riie	386	4.610	674	9.188
Kokku	7.107	7.110	372.417	106.572

Ülaltoodud andmetest näeme, et kuni 1927. a. septembrini Eesti kaupu üldse Kreeka turule ei tulnud, sama aasta viimase nelja kuu jooksul aga juba 711.000 senti eest, ning käesoleva aasta esimese 8 kuu jooksul — üle 10 miljoni eest. Näib olevat väga tõenäoline, et meie väljavedu Kreekasse lähemas tulevikus veelgi tõuseb, sest mitmete meie tähtsamate ekspordikaupade müügikorraldus on alles algusel, mõne kauba suhtes aga piirduvad ärisidemed alles esialgse kirjavahetusega. Kahtlemata on ärisidemete sõlmimist Kreeka ostjatega tunduvalt takistanud ka Kreekas käesoleva aasta taudid, mis on takistanud mõne meie tähtsama eksporditööri esindaja ammukavatsetud Kreekasse sõitu.

Mõned ärimעה aksioomid.

9 aksioom.

Omahind koosneb algkuludest ja ülalpidamiskuludest.

Olgugi, et see on sama selge kui $2 \times 2 = 4$, on siiski tähelepanematus selle lihtsa tõe vastu mõnegi vabriku, ärimעה ja ta pere hukatuseks saanud. See on omanud viimase 10—15 a jooksul eriti suure tähtsuse.

Kulude seisukohalt erineb praegune maailma elu meie vanaisade ajast täiesti. Me maksame, maksame — — — ja maksame alati ja ütepukku. Iga sammu peal saame meie rahast lahti.

Iga asja ostuhind on kui esimene sissemaks Näit.: Te ostate endale grammofoni. Oletame, et te ta ostsite! Mis on teil olemas? Mitte kui midagi! Grammofon üksi ei ole miskiks otstarbeks kõlbuline. Ta on ainult ettekääne plaatide ostmiseks kogu eluaeg, pääsetäht uutele ostudele.

Teie ostate auto, ja kulutate sellele teatud summa. Teil on arvamine, et see kulu oli üheksordne, et te sarnastest kuludest olete jäädavalt lahti. Kuid teile hakatakse andma kuluarveid. Peale 20 arvet hakkate mõtlema, et auto on nagu mõni kallipalgaline ametnik.

On olemas asju, näit. kalliskivid, mis hoidmise silmapilgul nagu mingit lisakulu ei näi nõudvat. Kuid nende kui mitte produktiivsete asjade otsmisel kaotate protsendid nende alla kinni pandud kapitali pealt. Peale selle on nende varguse kui ka kaotuse riisiko suurem, kui raha pangas hoidmisel.

Mõnuse ja uhkuse alal on kindlaks tehtud, et iga asi läheb rohkem maksma, kui esialgu arvatud, sest et ühe asja ostmine kutsub esile omandamise.

Hea vanaaegne idamaa vaip sobib ainult heale parketile. Hea parkett sunnib teid seinapabeleid vahetama. Uued kenad tapetid nõuavad vastavaid ukse- ja aknaeesriideid jne.

Sõna summa on kõige petlikum sõna ärielus. See on koorem, mis läheb seda raskemaks, mida kauem te teda kannate. See sõna on kõige petlikum ja kardetavam. Kui palju ärimעהi on korstnas ainult selle läbi, et ei ole summaga õieti arvestatud.

Täieline omahind ei ole mitte lihtne, vaid

äärmiselt keeruline asi. Ta koosneb paljudest osadest ja neid peab oskama lepitada.

Mitmesuguste kaupade omahinna kalkulatsioon nõuab arvestamist, mis oma evolutsioonis on kaugele läinud vanaaegsete raamatupidajate mõttemõlgutustest. Praegusaja raamatupidaja on hoopis muud kui ainult arvemasin. Ja raamatupidajat ei saa masina vastu ümber vahetada. Ta teab, mis arvud tähendavad.

Enamjagu suuremaid ettevõtteid kasutab nende teeneid ja ei saa nendest lahti. Neile makstakse kõrget palka ja nad võtavad juhatuse koosolekutest osa. Ja mitte vähe ettevõtteid pole nende poolt päästetud.

Ja tõesti, ettevõttes, kus on 500 ametnikku, tasub „omahinna ekspert“ oma palga, korteri ja muud maksud juba ajakohase raamatupidamise süsteemi organiseerimisega.

Ettevõtetes on väga tähtis kokku võtta üksikute omahinna osade kogusumma.

Esitaks vaja teada endised hinnad, siis praegused ja siis, missugused nad tulevikus on. Viimased on eriti tähtsad. Mitmel puhul võite te hinda reguleerida. Te võite nendest ette olla informeeritud ja võite arendada endas teravat haistmist ses suunas. Arusaadavalt on see palju väärtuslikum kui mineviku konstateerimine.

Teadmise sisu on ettenägemine. Kõik, mis ei ennusta tulevikku — pole teaduslik. Kui ma kas või 3 minutit varem ette näeksin, mis sünnib börsil, ma oleksin maailma rikkaim mees.

Sellest näete, kui suur tähtsus on alatisel, täpsel ja täielisel omahinna uurimisel. Siin ei või peatuda millegi umbkaudse juures.

Faktide asemele tulevad asetada numbrid ja numbrid ettekannetes vahetada tabelitega.

Ainult siis tunneb ärimעהs, et hoiab äri oma kätes, kui ta alati saab täpsed aruanded igalt oma ettevõtte osakonnalt. Kui osakonna kõverjoon tõuseb, tähendab see, et kõik on korras ja osakond võib oma enda tiibadel lennata. Kui kõverjoon langeb, tähendab — valmib hädadoht.

Paljudele meist näivad „ärid“ olevat vaid alaliseks pingutuseks omahinna alandamisele Nii on see ka tõepoolest ja nii jääb see alati.

Ja ei võigi olla teist probleemi, peale lõpmatu omahinna vähendamise probleemi.

Kaubandus-tööstuskoja teateid.

Märgukiri kaubandus-tööstusministrile kodumaal valmistatud põllumajanduslikkude masinate ja tööriistade levitamise asjus kodumaa turul.

Viimaste aastate jooksul on meie tööstus saavutanud silmapaistvalt häid tagajärgi põllumajanduslikkude masinate ja tööriistade valmistamise alal. Eesti tööstusettevõtetes valmistatud põllumajanduslikud masinad ja põllumajanduslikkude tööstuste sisseseeded on turgu leidnud nii kodu- kui ka osalt välismail. Kui aastate eest olime sunnitud välismailt sisse vedama piimatööstuste sisseseedeid, siis suudab meie oma tööstus nüüd siseturu tarvidusi enam-vähem rahuldada. Välismaa firmad ei suuda sagedasti meiega võistelda oma kauba headuse ja odavusega, vaid tõrjuvad meie kauba turgudelt eemale peaauglikult oma odava ja pikaajalise krediidiga, masinaid ja sisseseedeid müües kuni nelja-aastase krediidiga, võttes seejuures võla pealt 6% aastas.

Viimastel aastatel on meil mitmed tööstused saavutanud ka kalapaatide ja põllumajanduslikkude mootorite ehitamise alal häid tagajärgi. Võistlust välismaa ettevõtetega raskendab aga väga suurel määral kapitalipuudus; ka ei ole meil tollid sarnaselt korraldatud, mis soodustaksid kodumaa metallitööstust ja laseksid teda elujõuliseks välja areneda.

Välismaa ettevõtted töötavad riiklikkude krediitide toetusel, nendele antakse väljaveo-premiaid ja teisi soodustusi töötamiseks, seepärast ei tee neile raskusi ostjatele soodsate krediititingimuste andmine. Odav ja pikaajaline krediit võimaldab neile oma valmistusi soodsamatel tingimustel müügile lasta.

Püsiva tööga ja suurte raskustega ülesehitatud tööstus jääb alla välismaa ägedale võistlusele, tööpuudus suureneb, suur ja sagedasti üleaarne sissevedu kasvab ja kutsub välja rea soovimata nähtusi meie majanduselus, kui meie oma tööstusele ei loo soodsamaid võimalusi tegutsemiseks.

Kuna läinud aasta ikaldus on kodanikkude ostujõudu vähendanud, mis ka meie tööstuse peale oma mõju ei jäta avaldamata, siis tuleks K.-t.-koja arvates valitsusel tõsiselt võtta kaalumisele

küsimus, mil viisil meie kodumaa põllutöömehi- naid ja mootoreid põllupidajatele kättesaadavaks teha ja kuidas kaitsta kodumaa põllutöömehi- nate ja mootorite tööstust kokkuvarisemise eest.

Kuna küsimus suure tähtsusega, palub Kaubandus-tööstuskoda küsimuse arutamiseks kokku kutsuda erinõupidamise, kus oleks võimalik küsimust kaaluda igakülgselt ja üksikasjaliselt, ka Kaubandus-tööstuskoja esindajate osavõtul.

Koja märgukiri vabariigi valitsusele Narva uputuskahjude asjus.

Tänavune veetõus ja uputus Narvas on suuri kahjusid tekitanud mitte üksnes kaluritele ja teistele jõeäärsetele elanikkudele, vaid uputuse tõttu on kannatada saanud ka kaubandus ja tööstus, milliste teenistuses seisvad sadam ja laod on veetõusust rikutud, samuti ka osa kaupu la- dudes.

Kaubandus-tööstuskoda on teadlik neist töödest ja korraldustest, mis valitsuse poolt ette on võetud praeguse veehädadohu kõrvaldamiseks, kuid Koja arvates on need abinõud vaid ajutised ja veehädadoht võib mõne aja pärast jällegi Narvat ähvardada ning seal suuri kahjusid tekitada.

Seepärast julgeb kaubandus-tööstuskoda paluda vabariigi valitsust esimesel võimalusel tarvitusele võtta tõsisid abinõusid veehädadohu kõrvaldamiseks Narvas ja Narvajõe ümbruses, olgu Peipsi veepinna alandamise või Narvajõe süvendamise teel.

Referaat Kaubandus - tööstuskojas maksuküsimuste kohta.

18. jaanuaril s. a. esines Koja nõunik R. Berendsen referaadiga Kaubandus-tööstuskoja ruumes, ärimaksu süsteemide kohta, mida kuulama oli ilmunud kena kogu meie ärirahvast.

Oma ettekande esimeses osas andis referent ülevaate ärimaksu süsteemide kohta naaberriikides, Lätis, Leedus ja Poolas; siis edasi Prantsusmaal, Saksas, Nõukogude-Venes ja Jaapanis.

Referaadi teises osas käsitati küsimust, kui võrra soovitav oleks meil lähikäigumaksu süsteem, mida aga referent ei pooldanud, näidates, et see tooks meile kaupade kallinemise kaasa ning et selle süsteemiga võiks maksustamine meil

muutuda veelgi ebaõiglasemaks kui see praegu juba on.

Ettekande ja elavalt peetud läbirääkimiste lõpptulemusena jõuti seisukohale, et otstarbekohane oleks meil Inglise süsteem, kus äriettevõtteid maksustatakse ainult tulumaksu alusel.

Kaupade tundmaõppimise kursused.

Kaubandus-tööstuskojal on kavatsus veebruarikuu algusest peale korraldada detailkaupmeestele kauba tundmaõppimiseks vastavad kursused, kus läbi võetakse kõik kauba liigid, millega neil tuleb tegutseda. Kursuste juhatajaks ja lektoriks kutsutakse linna laboratooriumi juhataja hra Aljak.

Kaub.-tööstuskojas saadaval jääteated.

K.-t.-koda saab regulaarselt jääteateid mereasjanduse peavalitsuselt Eesti, Soome, Saksa ja Läti tähtsamate sadamate kohta ning „Deutsche Seewarte“ teateid kõikidest samade maade tähtsamate sadamate ja peale selle Vene, Daani, Poola ja Norra sadamate kohta.

Mer. peav. teated on Kojas samal päeval või päev hiljem, „Deutsche Seewarte“ teated aga ca 3 päeva avalduspäevast arvates.

Teated on Koja laevasõidusektsioonis, kus neid soovijaile laevasõidu ja merekaudanduse alal antakse.

Teateid äride registrist.

Jaauarikuu esimesel poolel on registreeritud järgmised uued firmad, kellel on pärast 1. jaan. 1929. a. asutatud ärid:

1. Villem Aavakivi, Kallaste alev, mootorjahuveski

2. Joh. Arro, Tallinnas, pudu- ja moeäri.

✓ 3. Kaubamaja Tallinna Tekstiil I. Besprosvanny, Tallinnas, en-gros-riideäri, usaldusühing, piiramatu vastutusega liige Julius Besprosvanny.

4. F. Dobrovidov, Lügänu v., segakauplus, äripidaja Feodor Dobrovidov.

5. Valdemar Hasse, Tallinnas, spordiabinõude firmade esindus.

6. Toiduainetekauplus E. Hodakovsky ja Ko, Tallinnas, täisühing, täisosanikud Elvine Hodakovsky ja Marie Scherkova.

7. Kaubandus - Põllumajanduse A/S. Paul Jürmann, Jõgeva alevi, põhikapital kr. 50.000, juhatuseliikmed: Paul, Marie ja August Jürmannid.

8. R. ja M. Klaus, Tallinnas, vanade kalluste äri, täisühing, täisosanikud: Rosa Klaus ja Mausa Klaus.

9. Anna Kleemann, Tallinnas, toiduainetekauplus.

10. Eduard Klimberg, Tallinnas, autogaraas

11. Marta Kreitsmann, Tallinnas, pudukauplus.

12. Lillipuu, Valgas, segakauplus, äripidaja Nadeshda Lillipuu.

13. Bruno Luchsinger ja Co, Tallinnas, toormaterjalide esindus tekstiilvabrikute jaoks ja tekstiilvabrikute esindus, täisühing, täisosanikud: Bruno Luchsinger ja Samson Gordon.

14. Albert Lust, Tallinnas, toiduainetekauplus.

15. Jaan Mehu, Salla v., vürtsipood.

✓ 16. A.-s. Kohila Nahavabrik, Tallinnas, põhikapital kr. 100.000, juhatuseliikmed: Salomon, Hirsch ja Ljubov Schmischilevitsch ja Aleksander Koch.

17. P. Raja, Tallinnas, raua-, terasasjade ja majandustarvete kauplus.

18. M. Pitkjaan, Nõmmel, pudu- ja riidekauplus, äripidaja Marfa Pitkjaan.

19. Elsa Sarapuu, Tallinnas, toiduainetekauplus.

20. A.-s. Selekt, Tallinnas, nahakauplus, põhikapital kr. 50.000, juhatuseliikmed: Helene ja Rahmiel Tuch ja Anna Jofan.

21. Viktor Thoen ja Ko, Tallinnas, keemia-farmatsöitlikkude, tehniliste ja teiste kaupadega kauplemine ja välisfirmade esindamine, usaldusühing, piiramatu vastutusega liige Viktor Thoen.

22. B. Treimundt ja Ko, Tallinnas, saeveski, täisühing, täisosanikud Bernhard Treimundt ja Kurt Hansen.

Jaauarikuu esimesel poolel tegevuse lõpetanud firmad:

1. I. Ervert, Viljandis, toiduainetekauplus.

2. Metallitööstus Hirsch ja Juurup, Tartus.

3. Kaubamaja Karl Holst ja Ko, Tartus, koloniaalkaubad ja naftasaadused.

4. Andrei Kubatski, Kallaste alev, vürtsipood.

5. Kauplus „Tulevik“, Lillipuu, Valgas, segakauplus.

6. A. Kirschmann ja Ko, Tallinnas, ruumikunsti ja sisedekoratsiooni ateljee.

7. I. Lippasaar, Kunda-Aru külas, segakauplus.

8. G. Mehu, Salla v., segakauplus.

9. I. Mill, Viljandis, talurahvakauplus.

10. I. Reier, Viljandis, pudukauplus.

11. Tallinna Tekstiil-ühisus H. Reivas ja I. Besprosvanny. Tallinnas.

13. S. Niimeister ja A. Ruubel, Viljandis, koloniaalkauplus.

✓ 14. Vennad Schimschilevitsch, nahavabrik Kohilas.

15. Aleksander Vartsen, Paasvere v., vürtsipood.

16. Juuli Vernik, Valgas, toiduainete-kauplus.

17. Slove Ziegelmann, Tallinnas, mütsitööstus.

Trükivea õiendus.

„K.-tööstuskoja Teatajas“ nr. 1 avald. Tallinna sadama kommetes on sattunud sisse trükiviga, mida palume lahkesti õiendada.

Lhk. 16, kommete § 14 tuleb viimase sõna „laevaomanik“ asemel lugeda „kaubaomanik“.

Tallinna, Narva-Jõesuu ja Pärnu kaubanduslike kommete registreerimine.

Selle järele, kui Koja nõukogu poolt registreeriti Tallinna sadama kommete I osa: „Prahimine, laadimine“, on Koja laevasõiduseksiooni juhatus otsustanud asuda ka teiste Tallinna kommete ja „current rate'ide“ kontrollimisele ja väljatöötamisele ühes „cif“ „fob“ jne. mõistete registreerimisega. Töö viiakse läbi laevasõidu- ja kaubanduse-seksioonide ühise komisjoni poolt.

Samuti otsustati asuda ka Narva-Jõesuu kommete registreerimise ettevalmistamisele, kuna Pärnu kommete küsimus lükati edasi kuni Koja avamiseni Pärnus.

Majanduslike teateid kodu- ja välismaalt.

✓ Eesti põllutööriistade ja -masinate turg.

Põllutööriistade ja -masinate tarvidus Eestis kui põllumajanduslikus riigis on võrdlemisi suur. Võttes arvesse, et sõja-aastatel uusi põllutöömehhanismid peaaegu sugugi ei soetatud ja maareformiga rohkesti loodi uusi põllumajanduslike üksusi, võis iseseisvuse alul rääkida põllutöömehhanismide „näljast“. Siis osteti välismaalt riigi krediidi abil suuremad partiid põllutöömehhanismid. Sissevedu tõusis aastal 1923 330 miljoni marga peale, et järgneval aastal langeda tagasi 154 ja 1925. aastal koguni 96 miljoni m. peale. Siit peale algab jällegi sisseveo suuremine, tõustes aastal 1926 130 miljoni ja aastal 1927 113 miljoni marga peale. Sisseveo lange mine pole ammugi mitte tingitud põllutöömehhanismide tarviduse katmisest, vaid pigemini rahapuudusest. Välismaa oli krediitidega tagasihoidlik ja oma kapitali kardeti investeerida põllumajandusse, kuna selle tasuvus oli väike. Saksa inflatsiooni ajajärgus osteti masinad peamiselt Saksamaalt, aastast peale aga tungib Rootsi kui põllumajandusl. masinatega varustaja esikohale, kus ta ka seni on püsinud. Usalduse kasvamine meie majanduse tervenemise vastu põhjustas vä-

lismaail soodsamate maksutingimuste andmise ja eriti mõjutas põllutööriistade sisseveo kasvu Rootsi poolt antud kaubakrediit 900.000 krooni suuruses, mille kestvus neli aastat. Selle tagajärg oli Rootsi firmade otsekohesesse ühendusse astumine meie importööridega ja neile suuremate masinate ostmisel kuni 3-aastase krediidi andmine, sama maksutähtaeg antakse meie importööride poolt ka põllumeestele peksumasinate muretsemisel. Teisest küljest õppisid Rootsi vabrikud tundma meie erilistest oludest tingitud masinate iseäraldusi ja konstruktsiooni nõudeid ja püüdsid sellele võimalust mööda tulla vastu. Viimasel ajal tuleb seetõttu suurem osa lõikuse- ning peksumasinaid Rootsist ja osa Ameerikast. Suurim sahkadega varustaja on aga Saksamaa. Kodumaal valmistatakse peamiselt väiksemaid masinaid ja riistu, nagu adrad, äkked jne. Mootorid veetakse sisse peamiselt Ameerikast ja Rootsist.

Eesti raha kurss 1928. a.

Eesti raha kurss seis 1928. a. jooksul väga kindel, kui võrdluseks võtta Am. Ühisriikide dollari ja Inglise naelsterlingi kurssi. Tallinna börsi kursisedeli järele nõuti dollari eest aasta alul 375

senti ja aasta lõpul 374 senti, kuna ostjate pakumine oli aasta alul 372 ja aasta lõpul 373 senti. Naelsterlingi eest pakuti aasta alul 1816 senti, nõuti 1821 s. ja aasta lõpul pakuti 1811 ja nõuti 1816 senti.

Saksamaal noteeritakse Eesti kroone.

„Industrie- und Handelszeitung“ 10. jaan. s a toob teate, et nüüdsest peale noteeritakse Berliini börsil Eesti kroone üldistel teiste maade kohta käivatel tingimustel. Rahaülekannetel läbikäimises Eestiga võetakse aluseks Berliini ja Tallinna ametlikud kursid

Postipeavalitsuse seletus postipakkide kutselehtede asjus.

„Kaubandus-tööstuskoja Teatajas“ nr. 2 — 15. jaan. ilmunud sõnumi puhul „Postipakkide kutselehti tuleks täiendada“, seletab posti peavalitsus järgmist:

„Kaubandus-tööstuskoja Teatajas“ nr. 2 — 15. jaanuarist s. a. ilmunud sõnumi puhul pealkirja all „Postipakkide kutselehti tuleks täiendada“ teatan, et kutselehtede täitmine pak-kide saatjate nimede ja firmade nimetustega, missugused nimetused sagedasti väga pikad ja segaselt kirjutatud, nõuab võrdlemisi suurt ajakulu, mille läbi võib kutselehtede õigeajaline kättesaatmine ja pak-kide väljastamine viibida, ka võivad igasugused arusaamatused tekkida välismaa firmade nimetuste kirjutamisel kutselehtedel; pealegi on pakisaaajatel enne kutselehtede kättesaamist igasugused andmed pak-kide kohta käsitada, sest enamasti kõik saavad pakisaaajailt arved, faktuurid, tunnistused jne., kus üksikasjaliselt on üles märgitud kõik kaubad ühes kaaluga; ka viibivad välispak-kide saajad, kaupmehed, suuremalt jaolt kas ise või oma volinikkude kaudu pak-kide tollitamise juures. Mis puutub pak-kide kaalu märkimisse, siis on Tartu ja Tallinna postkontoritele tehtud korraldus pak-kide saajate selkohasel soovivaldusel pak-kide kaalu ülesmärkimiseks kutselehtedel.

Peadirektor (allkiri).

Postiosakonna juhataja (allkiri).

Kodumaa laevasõidu propa-gandanädal VII Eesti näitus-messi ajal. 24. aug. — 2. sept.

Kuna meie näitus-messide ülesandeks on muu hulgas õhutada üksikuid kodumaa majan-

dusalasid, on VII n.-messi juhatus vastavatele laevasõidu-organisatsioonidele teinud ettepaneku, korraldada VII Eesti näitus-messil 24. aug. — 2. sept. eriosakond laevasõidu alal ning ühenduses sellega teha selgitus- ja kihutustööd laevasõidu arendamiseks ja populariseerimiseks.

Ettepanek on leidnud rõõmustavat vastukaja, nagu teatab mereasjanduse peavalitsus ja mitmed organisatsioonid.

Väljapanekuks valmistatakse mudelid Eesti laevadest, kogutud mudelid ja pildid ning esemed vanust Eesti laevadest ja esitatakse palju muud huvitavat.

Valjapanek oleks ühtlasi aluseks ja annaks materjale tulevasele laevasõidumuuseumile.

Ühenduses oleks propaganda-kihutustöö aja-kirjades ja eribrošüür.

Kellel on olemas vanu pilte ja esemeid Eesti kuulsast ennesõjaaegsest purjelaevastikust, palutakse neid hakata ette valmistama.

Laevaveo tingimused 1928. a. „Lloyds List'i“ alusel.

„Lloyds List'i“ poolt kokku võetud laevade prahiveo indeksid annavad nüüd võimaluse läinud aasta üldist laevade teenistuse seisukorda valgustada. Võttes aluseks 1923 a. = 100, annavad indeksid järgmise pildi viimase kolme aasta kohta:

	1926.	1927.	1928.
Euroopa vete sõidud	101	84,9	80,4
P.-Ameerikasse sõidud	102,8	101,6	89,7
L.-Ameerikasse sõidud	106,1	101,1	89,7
Ida-Aasiasse sõidud	92,3	101,8	93,7
Vaikse ookeani sõidud	96,8	103,6	93,3
Keskmine	101,8	98,6	89,6

Keskmine indeks veerandaastate viisi oli:

	1926.	1927.	1928.
Esimene ¼	88	108	86
Teine „	82	100	85
Kolmas „	92	94	88
Neljas „	139	94	99

Nagu näeme, on 1928. a. keskmine indeks 10% madalam kui 1927. a. Aasta esimesel poolel olid prahid ebamääraselt madalad ja parandust tõi ainult aasta lõpp.

1929. a. Genfi töökongressid.

Käesoleval aastal on Genfi tööbüroo poolt kavatsatud kaks kongressi: Esimene algab 30. mail ja siin tulevad arutusele õnnetuste ärahoidmise, forsseeritud töö ja tööaja küsimus pal-

kasaavatele töötajatele, töötaoleku üldreport. Teine algab 10. okt. ja on meretöö konverentsiks. Siin tahetakse arutusele võtta: tööaja reguleerimine laevades, laevaomaniku isiklik vastutus haige või vigastatud laevamehe suhtes, mere-meeste heakord sadamas, professionaal-kompetentsi miinimum laeva ja laevamasinate juhtkonnalt.

Soome:

Karusnahaloomade kasvatus Soomes.

Viimasel ajal on Soomes ikka rohkem kihutustööd tegema hakatud karusnahaloomade kasvatamiseks, mis põllumeestele võiks anda head kõrvalsissetulekut. Pikema artikli küsimuse selgitamiseks kirjutas neil päevil põllumajanduse valitsuse juhataja dr. J. Jännes. Ta väidab, et külma kliima tõttu ei ole Soomes eeltingimusi ei kodulindude kasvatamiseks ega aiatöö kultuuriks; marjade kasvatuses on jõutud ületoodangu, keeduvilja aga ei ole soomlased veel tarvita õppinud. Küll olevat aga soodsad eeltingimused karusnahaloomade kasvatamiseks. Põhja-maal kasvavat metsloomad tiheda karvaga, mille tõttu nende nahkade hind palju kõrgem oleval. Näiteks noteeriti Londoni turul käesoleval aastal: Lapi ja Põhja-Norra punase rebase nahad 1800—2000 Smk. tükk, Põhja-Rootsist 1300 Smk. tükk, Kesk-Rootsist 1000 Smk. tükk ja Hispaaniast 174 Smk. tükk. Ka turu konjunktuur soodustab karusnahaloomade kasvatust: kuna põllumajanduse toodete turul ületoodangu tõttu valitseb hindade langemise suund, tõusevad karusnahkade hinnad iga aastaga. U. S. A-s müüdi l. a. valmis karusnahku 20 miljardi Smk. eest. Praegu on Soomes umbes 40 hõberebase-farmi, suuremates on 15—20 paari loomi, kõige suurem on Andbackan'i farm Salos — 55 rebasega. Poegade hinnad on praegu 40—50.000 Smk. paarist, ning rebased, kes kord juba sünnitanud, 60.000 Smk. paar. Ühel paaril sünnib aasta jooksul keskmiselt 4—6, vahel ka kuni 10 poega. Seni kasvatatud hõberebaste juures pole tõbesid Soomes ette tulnud. Tooresnaha hinnad on Soomes kasvatatud hõberebastel keskmiselt 7.—8.000 Smk., kuid üksikutel juhtudel on saadud ka 30.—40.000 Smk. Karusnahaloomade kasvatus on praegu tähtsaimad küsimusi Soome põllumajandusliikudes ajakirjades. Kirjutatakse poolt ja vastu; pessimistid arvavad, et põllumehele kõrvaltööna rebaste kasvatus ei sobi, ainult suurkapitali-ettevõtte võib rebaste kasvatust tulusalt sisse seada, põllumeestele arvatakse kohasemaks peennahaga lammaste kasvatus, missugustest nahkadest viimasel ajal tehakse naisterahva kasukaid:

Tegevust on alanud ka „Suomen Turkiseläin“ o.-ü., asukoht Helsinki, P. Esplanadink. 25 B. Nimetatud o.-ü. on hiljuti annud välja 100-lhk. broschüüri „Hopeakettu“ (hõberebane).

Saksamaa:

Berliini varustamine kalaga.

Linna varustamine kalaga on täielikult era-kaubanduse käes. Linnavalitsus muretseb ainult korralikkude turu-müügikohtade eest. Kaetud turuhooneid on Berliinis 9, peale selle 57 lahtisel turuplatsil, kus 3 korda nädalas turupäevi peetakse. Peale jahu, teravilja ja sarn. kaupade tarvitab Berliin aasta jooksul:

umbes 50.000 tn. kala,

„ 500.000 „ kartuleid,

„ 470.000 „ puu- ja aiavilja,

„ 30.000 „ võid, mune ja juustu,

s. t. umbes 1 miljon tonni. Võil, munadel ja juustul on olemas oma eraldi börsid. Kuna linna Keskturuhoone on liig väike, et kauplemist koondata ühte kohta, töötab linn praegu uue Keskturuhoone ehitusplaanide valmistamise kallal. Uued turuhooned saavad 1 miljon ruut-mtr. suured ja oleksid ühendatud kõikide raudteeliinidega.

Mis puutub kauplemisse kalaga, tuleb siin vahet teha 1) merekala ja 2) järve- ja jõekala vahel. Viimased tulevad Berliini turule suuremalt jaolt elavalt; merekala — jääga jahutatult.

Igal hommikul korraldatakse suurärde poolt kalamüügid enampakkumise teel — üksikutele kalakauplustele, kes müügi pealt umbes 30% keskmiselt kasu võtavad.

Kuna berliinlane üldse vähe kalu sööb, on konsuumi suurendamiseks paar korda aastas korraldatud kalapropaganda päevi (suurkaupmeeste arvel) — kas aga sellel tagajärgi olnud, seda ei tohi kinditada. Paul Meltzer — suurem kalakauplus Berliinis — ütles, et ta propaganda tagajärgedega on rahul.

Leedu:

1928. a. ikalduse tagajärjed avalduvad juba üsna nähtavalt põhjapoolsete maakondade majanduslikus elus ja osalt ka kogu Leedus, nimelt: väga suur sarvloomade turule toomine, suured teravilja hinnavahed ja kallidus ikaldusest kannatada saanud maakondades, juba sügisel kaunis suur rukki ning muu teravilja sissevedu, lina-seemnete ja mõnede teiste majandusproduktide väike väljavedu ekspordi hooaja alul.

Loomi tuuakse turule väga palju, aga nende hinnad on madalad ja ostjaid vähe. Peale selle

on loomad sagedasti lahjad ja vähekõlbulikum ekspordiks.

Üldiselt võttes on tänavu teravilja hinnad Leedus, võrreldes maailmaturu hindadega, väga kõrged, nii ei või tulla üldse kõne alla selle eksport.

Hiljuti ärapeetud kaub.-tööstuskoja koosolekul kaevati, et liig kõrged maksud raskendavad kaubanduslikku seisukorda ja viivad hävimisele. Sel puhul seletas koja esimees Dobkevičius, et seisukorra kergendamiseks on kaubandus-tööstuskoja poolt esitatud valitsusele rida seaduseelnõusid, mis aga lamavad ajapuudusel ministeeriumides.

Rootsi :

Põllumajandus.

Siin kaebavad põllumehed vahetpidamata raske seisukorra üle: saaduste hinnad madalad, põllumajandus ei tasu end. Valitsus on määranud suurearvulise komisjoni riigipäeva liikmetest, kes koos põlludepartemanguga asja täpselt peab uurima ja seisukorra parandamiseks ettepanekuid tegema. Vaevalt on aga loota kaitsetollide peale, sest selle vastu seisab suur sotsialistide rühm ja võib olla ka vabameelsed. Et toll näiteks liha pealt on madalam kui mujal, näitab asjaolu, et Rootsi sisseveetud liha pealt 7 ööri 1 kilogr. pealt tolli võtab, Norra aga 30 ööri. Lihahinnad on aga Rootsis läinud sügisel mõeldava miinimumini jõudnud.

Helsingis töötab Rootsi-Soome vaheline segakomisjon liha sisseveo küsimuse lahendamisel. Jõuti küll kokkuleppele, kuid lõppsõna on valitsusel veel ütlemata. Tahame loota, et see lahendus ka meile tuleb kasuks, kuna meil Rootsiiga enamsoodustusklausel on maksvusel. Ei sünni see, siis peame küll küsima — mis kasu meil sellest kaubalepingust siis õieti on?

Belgia :

Sammud mereõiguse rahvusvahelise ühtlustamise alal.

Alates 21. jaan. s. a. on Belgias seadusandlikult jõusse astunud neli mereõiguse konventsiooni (Brüsseli, nimelt: 1) Laevaomaniku vastutuse piiramine; 2) merepantide ja hüpoteekide; 3) konossementide ja 4) riigilaevade immuniteedi konventsioon. Seda peavad silmas pidama need, kellel on tegemist Belgia merekaubanduse ja laevasõidu alal.

Toimetusele tulnud kirjandus:

R. Anier. Inglise-Prantsuse-Vene kaalmõõtude võrdlustabel. Tallinn 1929. A.-s. „Ühiselu“ trükk. 16. lhk. ümberarvamise tabeleid. Hind 50 snt.

Scheel's Review — läinud aasta detsembrikuu eest nr. 3 (10). Inglisekeelne perioodiline ülevaade rahanduse ja väliskaubanduse alalt. 48 lhk. Pildid, tabelid, diagrammid.

Tolliteateid.

Tollikomitee otsusi mõnede kaupade tollimise kohta.

Avaldatakse teadmiseks, et tollikomitee otsustas tunnistada:

1

I. A. Sisseveotariifis.

Alkoholita aromaatsed pastillid napside ja likööride valmistamiseks, t. t. § 24 p. 1 alla kuuluvaks, kui puuviljapulbrid suhkruga (t.-k. otsus nr. 2414 — 8. XII 28 a.);

õli, mille konstandid on: 1) erikaal 15° C. juures 0,965, 2) hangumistemperatuur ca — 15° C., 3) seebistamise arv 176, 4) joodi arv 86,

5) kuivamine — ei kuiva, 6) lahuvus: a) vees ei lahu, b) alkoholis lahub, c) süsivesinikkudes osalt lahutamata, 7) reaktsioon — hapu, t.-t. § 71 p. 7 alla kuuluvaks kui mehaaniline segu (t.-k. otsus nr. 2406 — 8. XII 28. a.);

keemiaained „Bayrol-Filler, Bayrol-Antisal, Bayrol-Superglanz T, Bayrol-Filler T, Bayrol-Antisal T“, t.-t. § 71 p. 7 alla kuuluvaks, kui mehaaniline segu eraldi nimetamata (t.-k. otsus nr. 2415 — 8. XII 28. a.);

keemiaaine „Bayrol-Bayrolin“, t.-t. § 120 p. 2 alla kuuluvaks (t.-k. otsus nr. 2415 — 8. XII 28. a.);

lakitaoline keemiaaine, mis koos

neb fenooli kondensatsiooni sarnasest produktist, mis lahutatud atsetoonis, t.-t. § 112 p. 9 alla kuuluvaks (t.-k. otsus nr. 2407 — 8. XII 28. a.);

elektrilamp, mille küljes väike dünamo, mis määratud lambi valgustamiseks, tarvita- takse jalgrattalaternana, t.-t. § 169 p. 1 alla kuu- luvaks kui eraldi nimetamata elektriaparaat (t.- k. otsus nr 2413 — 8. XII 28. a.);

paber, mis on määratud kohvrite sisemuste tapitseerimiseks ja oma laiuse ning mustris poole- st tapeetide sarnane, kuid ilma tapeeti iseloo- mustava ääreta ja suuremates rullides, t.-t. § 177 p. 2-d alla kuuluvaks kui tapeedi taoline paber (t.-k. otsus nr. 2411 — 8. XII 28. a.);

uuriketitaoline rauastkett, (tar- vitatav võtmete hoidmiseks), mille otsas on na- hast lisandus nõõpauguga, t.-t. § 215 p. 2 alla kuuluvaks kui lihtne pudukaup (t.-k. otsus nr. 2410 — 8. XII 28. a.).

2.

Vabariigi valitsuse otsus 29. XII 28. a. (prot. nr. 112 p. IV):

„Edasi lükata tolliüldtariifi määrade tarvi- tusele võtmine ja pikendada tollipõhitariifi käsi- tamise aega Türgi, Itaalia, Saksa ja Austria suh- tes kuni 1. augustini 1929. a.“

3.

Tollidirektori ringkiri nr. 104 9. jaanuarist 1929. a.

Teatan, et Ameerika Ühisriikide kaupade kohta on päritolutunnistusena lubatud vastu võt- ta ka vastavaid päritolumaa konsulite poolt kol- mančas riigis tõestatud laevnikkude deklarati- oone (affidavits), milles kõik tarvilised andmed kauba päritolutõenduseks peavad olema. Eelni- metatud tõestatud deklaratsioonid peavad samuti veel Eesti dipomaatliku või konsulaaresinduse poolt olema viseeritud.

Alus: Rahaministri ettekirjutus nr. 7290-M — 12. XII 1928. a.

Turgude ülevaade.

Peekoni hinnad tõusnud. Daani või hind langeb.

Daani või hind langes läinud nädalal võrrel- des eelmisega 2 sch. võrra ja uue Merimaa oma 3 schill. võrra tsentnerilt. 25. jaan. noteeriti Londoni turul:

Või: Daani 188—190 sch.; Uue-Merimaa

174—184 sch. ja Eesti (soolamata) 186 sch. per cwt. Siberi või noteerimised puudusid.

Peekon: Daani 84—98 sch.; Rootsi 86— 94 sch.; Eesti 80—89 sch. per cwt.; Poola 72— 83 sch. per cwt. Peekoni hinnad näitasid läinud nädalal, võrreldes eelmisega, tõusu tendentsi. Nii kerkis Daani ja Rootsi peekoni hind 4 sch., Poola ja Eesti oma aga 5 sch. võrra tsentnerilt. Nõudmine elav.

London.

29. I. Nisu, kaal—496 Ingl. nl.	
Northern Manitoba	£ 50/3
Hard Winter	45/
Rosario Santa	43/9
Jahu, kaal — 280 Ingl. naela.	
Manitoba	34/9
Austraalia	34/—
Kansas	35/3
Odrad, Kanada Nr. 3, kaal — 370 Ingl. naela.	35/6
California, kaal — 424 Ingl. naela	48/9
Kaerad, kaal — 320 Ingl. naela	
La Plata	24/3
Canada Nr. 2	—

19. I. Linad, cif.

Riga Z. K.	£ 90.0 — 92.0
Pärnu H. D.	82.0 — —
Slanetz U/A Medium	92.0 — —
Bacon, kaal 112 Ingl. naela	
Iiri	sh. 88.0 — 102.0
Daani	80.0 — 94.0
Kanada	82.0 — 90.0
Hollandi	76.0 — 90.0
Munad, kaal — 120 Ingl. naela	
Inglise	22.0 — 23.0
Daani	20.0 — 24.0
Võit, kaal — 112 Ingl. n.	
Hollandi	— — —
Daani	195.0 — 196.0
Uus-Meremaa	180.0 — 196.0
Austraalia	168.0 — 190.0
Argentiina	—

Hamburg.		Saksa „Eksport“, 50 kgr.	
28. I. Nisu			
Sisemaa, tonni eest . . . Rmk.	234—236	eest termiin	£ 11/3 ³ / ₄
Manitoba, cif 100 kgr. eest term. fl.	13.75	Jaava, 50 kur. eest, termiin	„ 11/6 ³ / ₄
Hard Winter, cif 100 kgr.		American Fine Granulated	
eest termiin fl.	13.30	50 kgr. eest	
Ameerika jahu, cif. 100 kgr.		Riis Burmah II, 50 kgr. eest	„ 14/
eest termiin \$	6 ¹ / ₄ - 7 ¹ / ₄	Rasv	
Rukis		Purelard American, 100 kgr.	
Sisemaa, tonni eest . . . Rmk.	225— 227	eest \$	31 ³ / ₄
Western II, cif 100 kgr. eest	fl. 12.30	Steamlard	„ 30
Kaerad		Või Berliini en gros	
Sisemaa, tonni eest . . . Rmk.	226—228	hinnad, tsentneri eest . . . Rmk.	
Odrad, talve		Sisemaa I sort	„ —
Sisemaa, tonni eest . . . Rmk.	203—207	„ II „	„ —
Odrad, suve		„ III „	„ —
Sisemaa, tonni eest . . . „	215—229	Välismaa I sort	„ —
Sukkur		„ II „	„ —
C. S. R. Feinkorn, 50 kgr.		Eesti või	„ —
eest, loco £	12/2 ¹ / ₄	Läti või, punane	„ —
		„ „ must	„ —

Välisbörsid:

	L O N D O N										
	16. I	17. I	18. I	19. I	21. I	22. I	23. I	24. I	25. I	26. I	28. I
Frank . . .	124.11	124.06	124.07	124.09	124.09	124.10	124.09	124.08	124.05	124.05	124.04
Dollar . . .	4.8498	4.8498	4.8504	4.8494	4.8498	4.8494	4.8498	4.8498	4.8498	4.8487	4.8491
Rootsi kroon	18.14 ¹ / ₈	18.14 ³ / ₈	18.14 ¹ / ₈	18.14 ¹ / ₄	18.14 ¹ / ₄	18.14 ¹ / ₄	18.14 ¹ / ₈	18.14 ¹ / ₄	18.14 ¹ / ₈	18.14 ¹ / ₄	18.14 ¹ / ₈
Daani kroon	18.18 ³ / ₈	18.18 ³ / ₈	18.18 ³ / ₈	18.18 ³ / ₈	18.18 ³ / ₈	18.18 ⁵ / ₈	18.18 ³ / ₈	18.18 ¹ / ₄	18.18 ³ / ₈	18.18 ¹ / ₄	18.18 ¹ / ₄
Norra kroon	18.19 ¹ / ₄	18.19 ³ / ₈	18.19 ¹ / ₄	18.19 ³ / ₈	18.19 ³ / ₈	18.19 ³ / ₈	18.19 ⁵ / ₈	18.19 ³ / ₄	18.19 ³ / ₈	18.19 ³ / ₄	18.19 ⁵ / ₈
Saksa mark .	20.40 ¹ / ₂	20.40 ¹ / ₈	20.398	20.397 ⁵ / ₈	20.41	20.407 ⁵ / ₈	20.40 ¹ / ₄	20.40 ³ / ₄	20.408	20.417 ⁵ / ₈	20.41 ¹ / ₄
Soome mark	192.80	192.90	192.85	192.90	192.82	192.81	192.75	192.72	192.77	192.70	192.80
Floriin . . .	12.0981	12.0975	12.0975	12.0972	12.0969	12.0981	12.0981	12.0958	12.0956	12.0959	12.0956
Liira	92.70	92.69	92.69	92.69	92.69	92.69	92.69	92.68	92.67	92.64	92.63
Helveetsia fr.	25.218	25.21 ³ / ₄	25.207 ⁵ / ₈	25.22 ¹ / ₄	25.217 ⁵ / ₈	25.218	25.218	25.208	25.207 ⁵ / ₈	25.217 ⁵ / ₈	25.215 ⁵ / ₈
Tshehhsol.kr.	163.87	163.75	163.87	163.87	163.87	163.87	163.81	163.87	163.87	163.81	163.87
Belgia frank	34.90 ¹ / ₈	34.907 ⁵ / ₈	34.907 ⁵ / ₈	34.908	34.907 ⁵ / ₈	34.91	34.90 ¹ / ₈	34.908 ⁵ / ₈	34.897 ⁵ / ₈	34.89 ¹ / ₄	34.89 ¹ / ₄
Schillingid .	34.50	34.50	34.50	34.52	34.52	34.52	34.52	34.52	34.50	34.50	34.49
Pengo	27.82	27.82	27.82	27.82	27.83	27.82	27.82	27.82	27.82	27.82	27.82
Latt	25.19	25.17	25.17	25.17	25.19	25.19	25.19	25.20	25.19	25.19	25.19
Litt	49—	49—	49—	49—	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75
Tsherv. . . .	9.43	9.43	9.43	9.43	9.43	9.42	9.42	9.42	9.42	9.42	9.42
Festi kroon .	18.17	18.17	18.17	18.17	18.17	18.17	18.17	18.17	18.17	18.14	18.17
Höbe p/unts	2/2 ¹ / ₈	2/2 ¹ / ₈	2/2 ³ / ₁₆	2/2 ³ / ₁₆	2/2 ³ / ₁₆	2/2 ¹ / ₈	2/2 ¹ / ₁₆	2/2	2/2 ¹ / ₈	2/2 ¹ / ₁₆	2/2 ¹ / ₈
Plaet. p/unts				245/252						245/252	
Kuld p/u. . .											84/11 ¹ / ₂

	B E R L I N										
	15. I	16. I	17. I	18. I	19. I	22. I	23. I	24. I	25. I	26. I	28. I
Naelsterling .	20.403	20.403	20.399	20.394	20.402	22.406	20.398	20.402	20.408	20.416	20.41
Frank	16.435	16.44	16.445	16.44	16.44	16.44	16.44	16.45	16.45	16.455	16.455
Dollar	4.2075	4.2075	4.207	4.2045	4.206	4.2085	4.2070	4.2075	4.2090	4.2105	4.20
Rootsi kroon	112.50	112.49	112.47	112.42	112.44	112.47	112.45	112.47	112.48	112.53	112.49
Daani kroon	112.25	112.23	112.22	112.18	112.21	112.25	112.21	112.22	112.26	112.29	112.27
Norra kroon	112.15	112.14	112.13	112.08	112.11	112.15	112.12	112.13	112.15	112.20	112.15
Soome mark	10.50	10.58	10.58	10.576	10.582	10.583	10.582	10.584	10.586	10.589	10.588
Floriin	168.68	168.69	168.63	168.57	168.63	168.70	168.63	168.62	168.73	168.80	168.73
Liira	22.015	22.015	22.01	22.005	22.01	22.02	22.01	22.015	22.02	22.04	22.038
Helveetsia fr.	80.95	80.92	80.91	80.915	80.89	80.905	80.90	80.925	80.945	80.965	80.94
Tshehhsol.kr.											
Belgia frank	58.47	58.455	58.40	58.41	58.445	58.455	58.435	58.45	58.455	58.50	58.49

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimikirjad ja hinnad (en gros).

		Kroonid.	Kroonid.
Jahud: nisu, pehme, kõrgem s.,	100 kg.	43.60—45 15	
„Ameerika ja inglise			tünn 25.—
„sõre, kõrgem sort			Liba, sea, I sort 1 kg. 1.00—1.07
„Ameerika ja inglise		43.90—44 50	„ looma, I sort „ 0.50—0.70
„J. Puhk ja Pojad“ rukkijahu		18.30—18.90	Õlikoogid, linaseemne 100 kg. 20.75
„J. Puhk ja Pojad“ rukkijahu		24.40—25.60	„ päevalille „ 20.75
„J. Puhk ja Pojad“ suurveski			„ suhkrupeedi „ 13.65
saadused. Hinnad arvatud 50			Jahu, päevalille „ 21.25
kl. eest ühes valge puuvil-			Segajõutoit I s. „ 20.50
lase kotiga.			„ II s. „ 18.50
Pütülijahu:			Soja tangud „ 22.—
Rukkipütüli patent (à 50 kg.)	50 kg.	29.30	Mais „ 18.90
„harilik		25.60	Nisukliid „ 14.65
„Eesti Parem“ saiajahu à 50 kg.		45 75	Puuvillane riie, Bjas meeter 0.59—0.73
„Kalev“		42.70	„ Mitkal „ 0.45—0.53
„Taara“		40.85	Lina, Liivi R. Saatejaam 1000 kg. 1342—1372.50
„Kungla“		37.20	„ Petseri „ 1403—1433.50
„Sampo“		35 40	„ Võru „ 1403—1433.50
Manna	100 kg.	48.80	„ Tartu „ 1342—1372.50
Granular		43.30	Linaseemneõli, 87 1/2 0/0 basis 100 kg. —
„poolsõre		46.35	„ 95 „ —
„sõre		47.—	Kivistüsi, auru, Yorkshire,
Jahu: nisu, pehme — sõre		35.40—45 75	2 korda pestud 1000 kg. 25.—27.—
A/S. Rotermanni teh.:			„ Newcastle „ 24.40—26.50
Jahu: rukki		18 45—18.85	„ sepa „ 29.—30.—
„pütüli		24.00—25.20	Koks, gaasi „ —
„nisu, pehme — sõre		35.80—45.60	Põlevkivi, I sort A fr-ko Kohtla j. „ 6.10
Nisu, Eesti		—	„ I „ B „ 5.50
Rukis, Eesti		—	„ II „ „ 4.90
„Saksamaa		17.40—17.70	„ III „ „ 2.75
Kaerad, toidu, Eesti		16.80—17.10	„ Fenolaat, netto 100 kg. 9.50
„Saksamaa		17.70—18 00	„ Gudroon brutto „ 12.25
Odrad, õlle		20.15—20.45	„ Tooresõli netto „ 9.25
„toidu		19.20—19.80	„ Mootornafta“ „ 10.—
Herned. Hollandi		41.20—41.50	Riigi turbatööstus: „Turvas“ 1000 kg. 12.85
Riis, Burma II		35 70—36 30	Põlevkivipigi franko j. Kohtla 100 kg. 11.25
Kartulid, eksport		5 50—5.80	Raud, sordi „ 16.50—18.50
„piirituse		4.00—5.00	„ vits „ 20.—23.—
Kartulitärklis „Superieur“		41.20	„ plekk „ 22.—23.—
Siirup, kartuli, 420/0		48 80	„ plekk, tsingitud „ 34.75—38.50
Glükoos		42.70	Raudtalad „ 16.—
Või, eksport, I sort	1 kg.	3.10—3 15	Teras, vedru „ 27.50—30 50
Margariin, välismaa		1.22—1.26	„ tööriistade „ 73.25—85.40
„kodumaa		1.09—1.26	„ talla, ree „ 18 30
Kaseiin, Eesti	100 kg.	78—80	Inglitina „ 543—549
Juust „Schweitsi“, kodumaa	1 kg.	1.70—1.80	Seatina „ 53.40—57.95
Munad, eksport I s. (kast 1440 tk.)	kast	—	Vaskplekk, punane „ 210.—
Kakao, Hollandi	1 kg.	1.60—1.80	„ valge „ 200.—
„Inglise		1.35—1.45	Tsinkplekk „ 90.—91 50
„Ameerika		—	Masinaõli, Vene ja Poola „ 27 45—29 30
Kohv, Rio, Santos		2.70—2.80	„ Ameerika „ 29 90—31.70
„Kesk-Ameerika sordid		3.20—4.30	„ mootori „ 35.40—42.70
Tee, lahtine, Orange Pekoe, Tseilon			„ Poola „ 34.80—67.10
„Orange Pekoe, Java		5.20—5.65	„ auto „ 39.65—103.70
„Moning, Hiina		4.70—5.30	Linaseemneõli „ 98.00
Suhkur, peenike, valge, Saksam.	100 kg.	2.55—2.80	Värnits „ 101.00
„Inglismaa		—	Tsilindriõli, Ameerika 280 ⁰ „ 31.10—36.60
„Tshehhosl.		35.40—35.70	„ 3200 „ 45.75—54.90
„Vene		—	Põlevkiviõli „ —
Suhkur, peenike, valge, Poola		35.10—35.40	Nafta, Vene „ 13 10—14.—
Sool, lahtine, Vene, franko vag. jaam			„ Ameerika „ 11.90—13.10
„Narva ja Irboska		3.35—3.40	Petrooleum, Vene, sisternid ja
„Saksa		3.40—3.65	vaadid „ 15.—16.20
Hearingad, Yarmouth, Mattjes	tünn	44.00—50.00	„ Am., sistern. ja vaadid „ 15.—16.20
„Matfulls		48 00—54.00	Bensiin, Vene „ 41.60—43.00
Hearingad, Schoti Mattjes		51.00—53.00	„ Ameerika „ 43.—
Hearingad, Schoti Matfulls		53.00—57.00	Eesti traktorbensiin „ 16.20—17.10
Hearingad, Norra		30.—	„ jõubensiin autode jaoks „ 29.—
			Pesusooda, kodumaa „ 10.40

Seebikivi 720/0	100 kg.	27.45—30.—
Värvid, nigros., veessulav, välism 1 kg		5.50
" tsinkvalge, välism.	"	0.80
" tinavalge, "	"	0.92
" ooker, "	"	0.18—0.26
Väetisained,		
salpeeter, Norra 100 kg.	tünn	—
" Tshilli 75 " kott		—
" superfosfaat 18—200/0 100 kg.	"	—
" thomasjahu 16—170/0 100 kg.	"	—
" kaalisool 300/0, 100 kg.	"	—
" 400/0 " " " "	"	—
" kainiit 120/0 " " " "	"	—
Vävelhapuammoniaak 75 kg	kott	—
Lubjalämmastik 100 kg.	"	—
Vosvoriit, Eesti 25—270/0 100 kg.	"	—
Eesti rikast, vosvoriit 25—270/0	"	—
Paber, rotatsioon 100 kg.		24.40
Tsement, Portland, Kunda		
pütt 170 kg.	tünn	8.90
Tsement, Aseri	"	—
Kriit, toores	100 kg.	—
" pestud	"	7.—7.50
Asfalt	"	7.25
Kivitõrv, välismaa " " "	"	—
Puutõrv " " "	"	—
Lubi	"	2.62—3.05
Kips, tükikides franko j. Irboska 1000 kg.		15.25
" jahvatatud " " "	"	24.40
" krahvimise " " "	"	36.60—42.70
Telliskivid, I s., Rapla franko		
vagun Tallinn	1000 tk.	59.—65.—
Tulitikud, org. kast (5000 toosi)		
mark „Baltika“ ja „Phoenix“		180.—
Nahk, talla, Eesti, kodumaa too-		
resnahast I s., " " "	1 kg.	3.90—4.40
Nahk, talla, Ameerika tooresn.		
valmistatud, I sort " " "	"	4.20—4.50
Nahk, talla, Ameerika tooresn.		
valmistatud, II sort " " "	"	3.90—4.40

Liverpooli börs.

American Fully Middling Inglise naela (lbs) eest
21 jaan. Ingl. pensi (d) loko 10.58, jaan. 10.34,
märts 10.39, mai 10.44, 22. jaan. Ingl. pensi (d)
loko 10.58, jaan. 10.34, märts 10.39, mai 10.44.

Prahid:

Lina		
Tallinn — Stettin	1000 kg. sh.	22/6
" — Ghent	1016 kg. "	22/6
" — Dundee	"	32/6
" — Belfast	"	47/6

Takud		
Puumaterjalid	Standard	
Tallinn — London	" sh.	45/—
" — Hull	"	47/6
" — Dundee	"	41/—
" — Manchester	"	53/—54/—
" — Grangemouth	"	42/—
" — Belfast	"	55—57/6
" — Antwerpen ja Ghent " " "	"	40/—
" — Rotterdam	tonn Hfl.	25.—
" — Amsterdam	"	26.—

Segakaup		
Tallinn — Stettin	1000 kg. sh.	12—25/—
" — London	1016 kg.	15—40/—
" — Stokholm	1000 kg. Rk	10—30

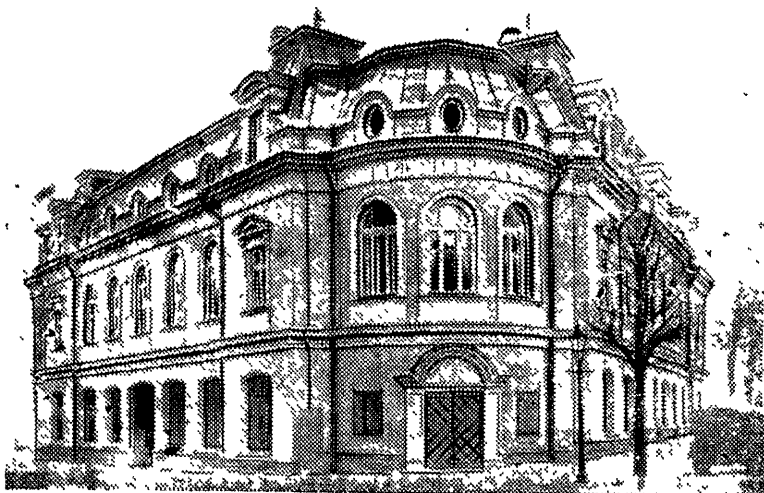
Või		
Tallinn — Stettin	või tünn sh.	1/6—
" — London	"	8/8—

Tallinna börsi kursisedel.

		23. I.	24. I.	25 I	26 I	28 I	29 I.
New-York	T.	—	—	—	—	—	—
1 dollar	O	3.74.20	3.74.20	3.74.41	3.74.50	3.74.50	3.74.50
	M.	3.75.20	3.75.20	3.75.41	3.75.50	3.75.50	3.75.50
London	T.	—	—	—	—	—	—
1 nael-	O.	18.15	18.15	18.16	18.16	18.16	18.16
sterl.	M.	18.20	18.20	18.21	18.21	18.21	18.21
Berlin	T.	—	—	—	—	—	—
100 S.	O.	88.90	88.95	89—	89.—	88.95	88.95
riigim.	M.	89.50	89.55	89.60	89.60	89.55	89.55
nels ngi	I.	—	—	—	—	—	—
100 So-	O.	9.39	9.39	9.39	9.40	9.40	9.40
me m.	M.	9.44	9.44	9.44	9.45	9.45	9.45
Stokholm	T.	—	—	—	—	—	—
100 Root-	O.	100.—	100.05	100.10	100.10	100.10	100.10
si kr.	M.	100.60	100.65	100.70	100.70	100.70	100.70
Kopenh.	T.	—	—	—	—	—	—
100 Daa-	O.	99.80	99.80	99.85	99.85	99.85	99.90
ni kr.	M.	100.40	100.40	100.45	100.45	100.45	100.50
Oslo	T.	—	—	—	—	—	—
100 Nor-	O.	99.65	99.65	99.70	99.70	99.70	99.70
ra kr.	M.	100.35	100.35	100.40	100.40	100.40	100.40
Pariis	T.	—	—	—	—	—	—
100	O.	14.60	14.60	14.65	14.65	14.65	14.65
Prants. fr.	M.	14.85	14.85	14.90	14.90	14.90	14.90
Amsterd.	T.	—	—	—	—	—	—
100 flo-	O.	150.—	150.—	150.10	150.15	150.10	150.15
riini	M.	150.80	150.80	150.90	150.95	150.90	150.95
Riia	T.	—	—	—	—	—	—
100 latii	O.	72.05	72.05	72.05	72.10	72.10	72.10
	M.	72.55	72.55	72.55	72.60	72.60	72.60
Zürich	T.	—	—	—	—	—	—
100	O.	71.95	71.95	72.05	72.05	72.—	72.—
Helv fr	M.	72.55	72.55	72.65	72.65	72.60	72.60
Brüssel	I.	—	—	—	—	—	—
100 bel-	O.	52.—	52.—	52.—	52.05	52.05	52.05
gat	M.	52.50	52.50	52.50	52.55	52.55	52.55
Milano	T.	—	—	—	—	—	—
100 liiri	O.	19.60	19.60	19.60	19.60	19.60	19.60
	M.	20.—	20.—	20.—	20.—	20.—	20.—
Praha	T.	—	—	—	—	—	—
100 Tsh-	O.	11.05	11.10	11.10	11.10	11.10	11.10
sl. kr.	M.	11.25	11.30	11.30	11.30	11.30	11.30
Viin	T.	—	—	—	—	—	—
100 Austr	O.	52.55	52.55	52.60	52.65	52.65	52.65
sh.	M.	53.15	53.15	53.20	53.25	53.25	53.25
Budapest	T.	—	—	—	—	—	—
100 pen-	O.	65.25	65.25	65.25	65.30	65.25	65.30
got	M.	65.95	65.95	65.95	66.—	65.95	66.—
Varssavi	T.	—	—	—	—	—	—
100 slotti	O.	41.50	41.50	41.50	41.60	41.60	41.60
	M.	42.70	42.70	42.70	42.80	42.80	42.80
Kaunas	T.	—	—	—	—	—	—
100 litti	O.	36.90	36.90	36.95	36.95	36.95	36.95
	M.	37.50	37.50	37.55	37.55	37.55	37.55
Moskva	T.	—	—	—	—	—	—
100 rubla	O.	192.—	192.—	192.25	192.25	192.25	192.25
(tshekk)	M.	193.50	193.50	193.75	193.75	193.75	193.75
Danzig	T.	—	—	—	—	—	—
100 guld-	O.	72.60	72.60	72.65	72.65	72.65	72.65
nat	M.	73.20	73.20	73.25	73.25	73.25	73.25

TALLINNA KREDIIT PANK

on üle viidud
uutesse ruumi-
desse-panga en-
dise asukoha vas-
tas olevasse oma
majja

SUUR KARJA TÄNAV NR. 20

Pangal oma telefoni-keskjaam väljakutsega „Krediitpank“

JUHATUS

Eesti-Vene Pank

annab seega üldiselt teada, et härra rahaministri loaga 12. jaanuarist 1929. a. ja aktsionäride peakoosoleku otsuse põhjal 28. detsembrist 1928. a. panga nimetus on muudetud ja et pank oma tegevust endistel alustel jätkab nimetuse all:

Diskonto Pank A-s.

(DISCONTO BANK A-G.)

DISKONTO PANK A-s.

(endine EESTI-VENE PANK)

Telegr. aadress: Discontoba, Tallinn.
Telefonid: 19-79, 22-48, 34-18.
Tallinn, 25. jaanuaril 1929.

TALLINNA LINNAPANK

Tallinn, Mundi t. nr. 2
Kõnetraat 19-30, 3-13. Aidad 7-48.

Toimetab kõiki panga operat-
sioone sise- ja välismaal. Võtab
kaupa hoivule oma aifadesse ja
annab nende vastu laenusid.

Panga ärisels 1. jaanuaril 1929. a.	Kr. 4.578.466.-
Oma kapital	531.329.-
Hoiusummad	3.540.000.-

Juhatus.

10-A NRP 1 0146; 1 12
(774 1211 1211)